

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN **LATVIJA**

2019. gada 29. oktobris – 4. novembris

Nr. 41 (1603)

Lasiet tīmeklī
www.brivalatvija.lv

JURIS ĶENIŅŠ,
KF valdes priekšsēdis

PBLA KF piešķirumi 2019. gadā

PASAULES
BRĪVO
LATVIEŠU
APVIENĪBA
KULTŪRAS FONDS

PBLA Kultūras fonds 2019. gadam saņēma īpaši lielu pieprasījumu skaitu. Pieprasījumus pārskatīja PBLA KF valde un 11 nozaru vadītāji, nolemjot atbalstīt 16 projektus no ASV, Francijas, Īrijas, Kanadas, Norvēģijas, Latvijas un Zviedrijas.

Projektu vērtētāji rūpīgi un pacietīgi apsvēra iesniegto, vairākkārt nožēlojot, ka resursi neatļauj atbalstīt lielāku skaitu. Tomēr, visi atbalstītie projekti saņēma atzinību no vismaz puses komitejas locekļu.

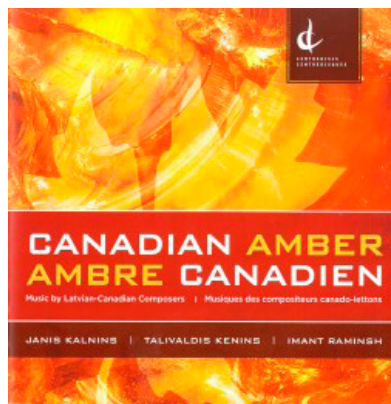
No 16 projektiem lielāko skaitu atbalstītāju saņēma 3 pieprasījumi:

XV Dziesmu un Deju svētki Kanadā, kas Latvijas simtgades zīmē skanēja Toronto no 3. līdz 7. jūlijam, ar 25 sarīkojumiem 10 telpās, un uz tiem ieradās ap 4 000 skatītāju un dalībnieku.

CD "Canadian Amber", izkārtoja Toronto Latviešu Koncertapvienība Latvijas Simtgades zīmē (un tās līdzdibinātāja, komponista Tālvilža Ķeniņa simtgadē). Ar atbalstu arī no Latvijas (Simgades biroja) un Kanadas (Canadian Music Centre) iestādēm, ieraksts piedāvā 3 nozīmīgākos latviešu-kanadiešu komponistu Jāni Kalniņu, Tālvildi Ķeniņu un Imantu Ramiņu, ar solistiem pianistu Artūru Ozoliņu un vijolnieci Lauru Zariņu. Kanadas Nacionālās operas izcilo orķestri meistarīgi vadīja Māris Sirmāis.

PBLA KF vienmēr ir atbalstījis mūsu kultūras dārgakmeni, rakstu krājumu kultūrai un brīvai domai *Jaunā Gaita*, arī 2019. gadā.

Tāpat KF ir vienmēr atbalstījis Daces Aperānes vadītos jauno mūziķu meistarkursus. XIV variants ar tēmu "Mūzikas interpretācija mūsdienās" notika 2019. gadā Siguldā.

Vērtētāji nolēma atbalstīt arī Otrus Eiropas Latviešu kultūras svētkus (ELKS), kuŗi skanēja Dublinā, Īrijā, no 13. jūnija līdz 16. jūnijam ar dalībniekiem no 17 valstīm, noslēdzot Latvijas Simtgades svinību ciklu Eiropā.

PBLA KF ir arī uzdevums atbalstīt projektus jaunatnei un izglītībā. 2019.g. atbalstu saņēma skautu un gaidu 12. lielā nometne "Solījums", Ņujorkas štātā ASV no 11. līdz 17. augustam. Ieva Reine, Stokholmas latviešu skolas direktore, vada plašu un ļoti vērtīgu projektu "Latviešu valodas tālmācība pasaulē".

PBLA KF atbalsta mūzeja "Latvieši pasaulē" rīkoto izstādi "Nyet, nyet, Soviet!" par latviešu pretpadomju demonstrācijām trimdā. Izstāde stāsta par demonstrāciju organizēšanu, pēd-

lišanās un pārdzīvojumiem no dalībnieku skatpunkta un par visnozīmīgākām demonstrācijām, izmantojot priekšmetus, fotogrāfijas, tekstus un multimediju interviju fragmentus.

Ne visi projekti ir tik liela apmēra kā Dziesmu svētki, bet tomēr ļoti vērtīgi. Dejā PBLA KF atbalsta Ziemeļamerikas latviešu tautasdeju choreografiju digitālu krātuvi, bet mūzikā – Andreja Jansona CD ar 5 ārpus Latvijas komponētiem skaņdarbiem un monografiju "Latvijas mūzika renesansē", literatūrā – TV raidījumam "Literatūra" Amerikā. Par mūsu sabiedrību ārpus Latvijas režisore Ieva Ozoliņa turpinās agrāk atbalstīto projektu "Latviešu dzīvesstāsti Francijā" un Latviešu organizācija Vašingtonā (LOV) gatavos vēsturisku dokumentu par Latviju "Latvija simt-

gads", ko varētu izmantot par papildus materiālu latviešu skolās, kā arī saglabāt liecību par to, kā Latvijas Simtgadi svinēja latviešu kopiena Vašingtonā, D.C.

**XV
LATVIEŠU
DZIESMU UN
DEJU SVĒTKI
KANADĀ**
**VIENA DZIESMA,
VIENA DEJA,
VIENA TAUTA!**
2019.G. NO 4. LIDZ 7. JULIJAM
TORONTO

WWW.LATVIANSONGFEST.COM

Laikraksts *Laiks* svin savu septiņdesmit gadu jubileju un godinās arī tās dibinātāju redaktoru Helmaru Rudzīti. Kā raksta redaktore Ligita Kovtuna: "Tā kā it visās mītnes zemēs notiek aktīvas sabiedriskās rosības ar mērķi stiprināt latviešu kopību ārpus Latvijas, kopt latviešu valodu un tautas tradīcijas, medijiem, ko drukātā avīzē *Laiks* un digitālā formā *Brīvā Latvija* lasa latvieši ārzemēs, ir uzdevums būt par vienojošu saikni."

PBLA Kultūras fonds priecājas par visiem projektiem, un novēl visiem rīkotājiem labas sekmes, tos īstenojot.

Čikāgas Piecīši uz Latvijas skatuves

2. lpp.

Ministru kabineta balva Austrim Grasim

3. lpp.

Franka Gordona un Sallijas Benfeldes komentāri

5. lpp.

Jāņa Boļa piedzīvojumi Izraēlā

6. lpp.

Par ko vēstīja *Laiks* 1990. gadā?

9. lpp.

Ko jaunu iemācījās skolotāji?

11. lpp.

Latvijas kinofilmas panākumi Izraēlā

Dāvja Sīmaņa, jun., filma „Tēvs Nakts” saņēmusi labākās ārzemju filmas balvu Haifas kinofestivālā Izraēlā. Šis kinodarbs vēsta par rīdzinieka Žaņa Lipkes varonību, Otrā pasaules kara laikā glābjot iznīcībai nolemtos ebreju iedzīvotājus.

Daira Āboliņa, kuŗa piedalījās festivālā, Latvijas Radio pastāstīja, ka filmas izrāde notika pārpildītā skatītāju zālē ar ārkārtīgi emocionālu skatītāju reakciju. „Ļoti būtiski, ka šī filma tiek akceptēta valstī, kur dzīvo daudzi Žaņa Lipkes izglābtie cilvēki,” teica kinokritiķe.

Balvu – piemiņas statueti saņēma Latvijas vēstniece Izraēlā Elita Gavele. Filmā izrādē bija klāt arī galvenās lomas – Žaņa Lipkes – atveidotājs Artūrs Skrastiņš.

LIGITA KOVTUNA

Leģenda Čikāgas Pieciši Latvijā dzīvo joprojām

Pirms sāku rakstīt savas iepaidu rindas par izrādi „Čikāgas Pieciši. Leģendu atgriešanās”, uzskatu par savu pienākumu izteikt lielu atzinību producente un mūziķei Ilzei Lailai Purmalietei, kuŗa atcerējās un novērtēja, un vēl arī spoži īstenoja kāda vēsturiska un latviešu tautai Latvijā ļoti nozīmīga notikuma atceri – 30 gadus pēc *Piecišu* leģendārā koncerta Mežaparkā. Neviens no pacilātajiem apzīmējumiem te tiešām nav pārspilēts – *Čikāgas Piecišu* koncerts 1989. Gada vasarā bija notikums, kas iezīmēja viena laika beigas un jauna, cerīga laikmeta sākumu. Lai šoreiz klusē skeptiķi, bet te, Latvijā, tas bija pavērsiena brīdis, kad atraujas vaļā elpa un vairs nekas neliekas neiespējams. Nav jau noslēpums, ka gan *Pieciši*, gan Ilmārs Dzenis Tēvzemē tikuši augstāk vērtēti (kur nu vērtēti – dievināti!) nekā Amerikā. Tam, protams, ir savs izskaidrojums. Kaut vai tas pats par „pravieti”, kas „savā zemē netiek cienīts”.

2019. gads ir tāds jubileju gads, kad simtgadi svin vai visas Latvijas institūcijas un kantori, un kuŗš gan pieminēs vienu nieka trīsdesmitgadi kopš koncerta Mežaparkā, kas tomēr (nē, pavisam droši!) iedvesmoja izšķirošajai cīņai par savas valsts neatkarības atjaunošanu pat visbezcerīgākos pavalstniekus. Skan patētiski, bet tā ir! Tāpat kā zināmajā stāstā par mazo ciniņu un lielo vezumu.

Atzišos, uz koncertu „Leģendu atgriešanās” gāju bikli un domīgi. Pārāk tuvs un dārgs man bijis Alberts Legzdīņš, ar kuŗu viņa dzīves pēdējā desmitgadē bijām gluži kā „sardojušies”. Viņš man arī uzticēja savas grāmatas „Čikāgas Piecišu brīnišķīgie piedzīvojumi” atkārtotā un atjaunotā izdevuma izdošanu, ko pats arī cītīgi izrediģēja. Vēl mani saista personiskas draudzības saites ar Loriju un Armandu, kuŗu radošajam ceļam sekoju joprojām. Un joprojām ar lielu prieku dziedu *Piecišu* dziesmas, jo zinu tās no galvas, un ikreiz, būdama Floridā, raugu satikt Ilmāru Dzeni...

Es ļoti lepojos ar šo draudzību, bet ne jau tāpēc, ka varu ar to palepoties, nē, kas tad daudz vairs manī klausīsies un saprātīs. Un kas vairs zinās par mūsu vecajām „leģendām”. Lorija, jā, viņa ir ļoti pazīstama Latvijas mūzikālajā aprindā, vada trīs korus, pati dzied – ne tik sen vērienīgajā Likteņdārza koncertā kopā ar dzīvesbiedru Ivaru Cinkusu, pavisam nesen – Mārtiņa Rītiņa jubilejā jaunatklātajā kultūras telpā „Hanzas perons”. Novembrī, tāpat kā citu gadu ap Valsts svētku laiku Rīgā ieradīsies Armands, un viņu abu koncerti tiks plaši apmeklēti. Šī *Čikāgas Piecišu* stīga ir ļoti, ļoti dzīva un skanīga, tā tas ir.

Un nu par koncertu, kas kopš jaunās estrādes atklāšanas Rojā ir pāršalcis Latvijas koncertvie-

tas, nācies pat rīkot atkārtotus koncertus. Pati biju divos koncertos atjaunotajā VEF Kultūras pilī, pati redzēju līdz šobrīdējiem pilnas zāles, skatītāju pulkā nebūt ne sirmas galvas vien – pulka jaunu seju, satiku arī ļaudis, ko citkārt satieku Operā un simfoniskajos koncertos. Ne tikai nostalgijas un patriotisma jūtu vadīti viņi te

nākuši – koncerta mākslinieciskais izpildījums ir tiešām augsta līmeņa aktieriskajā un mūzikālajā kvalitātē. Producente un režisors Valdis Lūriņš ir turklāt pratuši izraudzīt dziedošu aktierus un dziedātājus, kas prot un spēj „iznest” leģendāro mūziķu būtību un saturu. Turklāt – nevainojamā mākslinieciskā izpildījumā, kuŗa

vizuālajai līdzībai vairs nav nekādas nozīmes. Mārtiņš Egliens vizuāli tiešām nav ļoti līdzīgs Albertam, bet tas, ko viņš saka un kā saka, ir „Alberts kas Alberts”, šarmantais „skatuves lauva”, charizmātiskais asprātis un smalko joku meistars. Nē, nē, nē, talantīgais aktieris ir rūpīgi lasījis Alberta tekstus no grāmatas, klausījies ieraks-

tus un rezultātā dzīvo Alberta tēla pilnīgā ticamības pakāpē. Tāpat kā Mārtiņš Brūveris Armandā tēla, atsaucot mūsu, aculiecinieku, atmiņā to jauko, romantisko puisī ar melno, ļoti kopto bārdiņu. Viņš dziedāja samtainā tenorā un lauza dāmu sirdis Latvijā. Droši vien arī Amerikā.

Īpašs stāsts ir par Loriju, ko atveido dziedātāja Ginta Krievkalna un aktrise Inita Sondore. Abām izrādēs ir mugurā leģendārā Lorijas „rožu kleita”, kas, nūdien, satricināja abu dzimumu skatītājus tajā Mežaparka koncertā – visas meitenes tādu gribēja sev, puīši vienkārši tvīka... Nepietiek, ka pati skaista un dzied kā eņģelis, vēl arī tādā kleitā! Gintai un Initai Lorijas kleita, kas, izrādās, tikusi skapī glabāta, der kā uzlieta. „Mums diemžēl savā laikā nebija tādas iespējas – režisors, scenogrāfs, choreogrāfs...” tagad saka Lorija, ar to domājot profesionāli iestudētās mākslinieku skatuves kustības. Arī citi mākslinieki „kustas” vairāk nekā savulaik *Pieciši*, ar to jo spēcīgāk atklājot oriģinālo mūziķu raksturus un temperamentu. Arī „draudzīgie šarži” (kā, piemēram, par Ilmāru Dzeni) un „Trīs vecenītes”, kas liek zālei locīties smieklos, ir labas gaumes robežās. Nevienu mirkli netiek grēkots ar bezgaumīgu pārspilējumu, šaržs un humoristisks atveids ir ar nepārprotamu draudzību, cieņu un mīlestību.

Janīnu, Latgales meiteni ar ģitaru un smalko balsi, atveido dziedātāja Ieva Sutugova, jaunākās paaudzes māksliniece. Nu, jā, Janīna netaisija draiskas kustības, viņa tā vairāk izdziedāja savu sakāmo, bet – kāpēc nevarētu būt, ka Janīnas Ankiņpānes temperaments, esot uz skatuves, vienkārši klusēja un neizpauzās atraisītās kustībās? Ieva turklāt uz skatuves atvedusi arī bērnu ansambli, kam viņa māca dziedāšanu. Pat tie, kas nezina trimdas „klasiku” – „Saldu dusu visiem maziem latvju bērniem, izkaisītiem pieaugušo pasaulē...” un Alberta skautiem vēltīto „Lai gan vējš var izraut kokus,/ Viļņi krastus izmainīt,/ Velti liktenis grūti pūlas/ Pasaulē mūs izkaisīt” – vismaz dungoja līdzī. Jo vārdi ir tik tuvi un mūzika tik viegli „aizķē!”

Noteikti jāpiemin it visi izrādes dalībnieki, jo it visi no sirds bija iedzīvojušies *Piecišu* tēlos – līdz šim neminētie Rolands Beķeris, Mārgers Eglinskis, kuŗi, lai arī nebūdami slavenību priekšplānā, profesionāli nevainojami veica savu darbu, gan mūzikālo, gan aktierisko.

Pilnās zāles, ovācijas Lorijai, kad viņa izrādes noslēgumā uznāk uz skatuves, līdzdziedāšana, sajūsma, aplausi – tas taču nepārprotami liecina gan par augstvērtīgo māksliniecisko izpildījumu, gan par to, ka tautas atmiņā vēl ir dzīvi *Čikāgas Pieciši* – šis svaigā gaisa maļks, kad Latvijā bija smacīgi.

Lorija Vuda Cinkusa

Producente un komponiste Ilze Laila Purmaliete kopā ar brāļiem Rītiņiem Mārtiņu un Jāni

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Ministru kabineta balva piešķirta Austrim Grasim

Starp izcilām personībām, kas šogad par nozīmīgu veikumu Latvijas valsts attīstībā saņems Ministru kabineta balvu, ir diasporā labi pazīstamais valodnieks, folklorists, pedagogs un sabiedriskais darbinieks Austris Grasis. Apbalvojums A. Grasis piešķirts par nozīmīgu ieguldījumu latviešu kopienas veidošanā un latviskās identitātes stiprināšanā.

Ministru kabineta balva šogad tiks pasniegta arī disidentei un Latvijas neatkarības cīnītājam **Lidijai Lasmanei** par mūža ieguldījumu demokrātiskas un tiesiskas Latvijas valsts attīstībā, stiprinot nacionālās kultūras un morāles vērtības.

Par ilggadēju un nozīmīgu ieguldījumu sporta attīstībā balvu saņems vieglatlētikas trenere **Valentīna Eiduka**, bet par izcilu zinātnisko darbību un atjaunošanas veicināšanu zinātnē apbalvojumu saņems Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centra direktors, Latvijas Zinātnes padomes priekšsēdētājs, bioloģijas doktors, asociētais profesors **Jānis Kloviņš**. Invalidu un viņu draugu apvienības "Apeironš" valdes priekšsēdim **Ivaram Balodim** Ministru kabineta balva piešķirta par nozīmīgu ieguldījumu, pārstāvēt cilvēku ar invaliditāti intereses un veicinot sabiedrības izpratni, bet Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Mikrotikls" par ievērojamu atbalstu, sekmējot izglītības, zinātnes un veselības aprūpes attīstību, kā arī nozīmīgu ieguldījumu, veicinot Latvijas tautsaimniecības attīstību.

Ieguldījums Latvijas – Japānas attiecību stiprināšanā

Valsts prezidents Egils Levits darba vizītes laikā Japānā tikās ar Latvijas goda konsulu Osakā Tamio Išibaši. Valsts prezidents pateicās goda konsulam par Latvijas – Japānas attiecību stiprināšanu, aktīvo darbību Latvijas un Japānas sadarbības biedrībā Kansai reģionā, iesaisti Latvijas amatpersonu vizīšu norisē, kā arī par atbalsta sniegšanu apmaiņas studentiem no Latvijas.

Abas puses bija vienprātis, ka Latvijas un Japānas divpusējais dialogs pēdējos gados kļuvis

intensīvāks, notiek aktīva vizīšu apmaiņa un aizvien pieaugošāka kļūst interese veidot ciešākus ekonomiskos sakarus. Sarunā tika pieminēts, ka Japānā vizītē ieradīsies Latvijas ekonomikas ministrs Ralfs Nemiro, savukārt pēc tam Latviju apmeklēs Japānas uzņēmējdarbības federācija *Keidanren*.

Valsts prezidents Egils Levits, noslēdzot darba vizīti Japānā, tikās ar Japānas premjerministru V. E. Šinzo Abi un pārrunāja plašu divpusējo un daudzpusējo jautājumu loku. Valsts prezidents pateicās Japānas premjerministram par iespēju būt klāt vēsturiskajā Viņa Majestātes imperatora Naruhito un imperatores Masako svinīgajā kronēšanas ceremonijā, kā arī pieminēja iepriekšējā imperatora Akihito un imperatores Mičiko vizīti Latvijā 2007. gadā. Š. Abe pateicās par silto uzņemšanu Latvijā 2018. gada janvārī un pieminēja tad aizsāktu Japānas un Baltijas valstu Ārlietu ministriju dialogu, kā ietvaros šī gada septembrī Rīgā notika otrā tikšanās. Abas puses atzinīgi novērtēja dialoga pienesumu Japānas un Baltijas valstu attiecību tālākā attīstībā.

Valsts prezidents Egils Levits lasa lekciju Vasedas universitātē

Valsts prezidents Egils Levits ar dzīvesbiedri Andru Leviti darba vizītes laikā Japānā apmeklēja Vasedas universitāti, kur tikās ar tās prezidentu Aidži Tanaku un sniedza lekciju „Latvijas skatījums uz mūsdienu izaicinājumiem, ar ko sastopas demokrātiskās iekārtas”.

Valsts prezidents: LELBĀL reģistrācija Latvijā atbilstu remigrācijas politikas nostādņem

Valsts prezidents Egils Levits Rīgas pilī tikās ar Latvijas evaņģēliski luteriskās Baznīcas ārpus Latvijas (LELBĀL) archibīskapi Laumu Zuševicu, pārrunājot aktualitātes pasaules latviešu evaņģēliski luteriskajās draudzēs, informē Valsts prezidenta kanceleja.

L. Zuševica informēja E. Levitu, ka ir tikusies ar tieslietu ministru Jāni Bordānu un ministrs ir apstiprinājis, ka veidos darba grupu, lai izskatītu jautājumu par

LELBĀL reģistrāciju Latvijā. Prezidents izteicās, ka LELBĀL reģistrācija Latvijā, pēc viņa domām, atbilstu remigrācijas politikas nostādņem, jo LELBĀL ir diasporas dzīves pilnvērtīga daļa un arī veicina saikni ar Latviju. L. Zuševica piekrita E. Levita jau agrāk paustajai domai, ka Latvijas ev. lut. Baznīca un LELBĀL ir „viena stumbra divi zari”, kam ir kopīga sakne un savs teoloģisks skatījums uz atsevišķiem jautājumiem.

Sabiedrības integrācijas fondu vadīs Zaiga Pūce

Konkursā uz Sabiedrības integrācijas fonda (SIF) sekretariāta direktora amatu uzvarējusi biedrības „Ascendum” vadītāja Zaiga Pūce, informē Valsts kanceleja. Viņa guvusi visaugstāko vērtējumu visās trīs konkursa kārtās un ar vienbalsīgu pretendentu atlases komisijas atbalstu.

Konkursa uzvarētājai ir ilggadēja pieredze nevalsts organizāciju sektorā (NVO) – trīs gadus (2015. – 2018.gads) Z.Pūce bijusi ievēlēta NVO un Ministru kabineta sadarbības memoranda padomē, no kuŗiem divus gadus bijusi Memoranda padomes vadītāja vietniece, kopš 2016. gada viņa ir Latvijas Pilsoniskās alianšes padomes locekle, savukārt no 2017. gada – valdes locekle Laikmetīgās kultūras NVO asociācijā. Pašlaik Z.Pūce ir biedrības „Ascendum” valdes priekšsēde un šajā amatā strādā jau kopš 2011.gada

Cēsis atzīmē Latvijas ārlietu dienesta simtgadi

25. oktobrī ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs Cēsu Vēstures un mākslas muzejā atklāja zinātnisku konferenci par godu Latvijas ārlietu dienesta 100. gadadienai. Rinkēvičs kopā ar Cēsu novada domes priekšsēdi Jāni Rozenbergu nolika ziedus pie Uzvaras pieminekļa. Tieši pirms simt gadiem, 1919. gada oktobrī, Ārlietu ministrija un citas valsts iestādes vairākas nedēļas darbojās Cēsīs. Par godu šim notikumam Ārlietu ministrija sadarbībā ar Cēsu novada domi organizē konferenci, kuŗā uzstāsies Ārlietu ministrijas speciālo uzdevumu vēstnieks Gints Apals, Latvijas Universitātes Latvijas vēstures institūta vadošais pētnieks, Austrumeiropas politikas pētījumu centra valdes priekšsēdētājs Ainārs Lerhiss un Cēsu Vēstures un mākslas muzeja vēsturnieks Tālis Pumpuriņš.

Atklāj Lāčplēša Kara ordeņa simtgadei veltītu izstādi

Tuvojoties Latvijas svētku mēnesim, Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā atklās Lāčplēša Kara ordeņa simtgadei veltītu izstādi.

No 25. oktobra skatāma jauna izstāde „11 varoņstāsti. Lāčplēša Kara ordeņa, tā kavalieri un Lāčplēša diena”. Latvijas armijas uzvara Rīgā 1919. gada 11. novembrī pār Bermonta kaŗaspēku kļuva ne tikai par pagrieziena punktu Latvijas Neatkarības kaŗā, bet arī simboliski iezīmēja pirmā militārā apbalvojuma – Lāčplēša Kara ordeņa – dibināšanas dienu. No 1920. līdz 1928. gadam ar Lāčplēša Kara ordeni kopumā apbalvotas 2116 personas.

Atšķirībā no citām reizēm šajā izstādē uzsvars likts ne tik daudz uz pašu ordeni, cik tā saņēmējiem – viņu dzīvi pirms un pēc ordeņa saņemšanas. Izvēlēti 11 ordeņa kavalieri – ļoti dažādi ļaudis. Valdemārs Ģinters kļuva par arheologu un Valsts Vēsturiskā muzeja (mūsdienās LNVM) vadītāju. Sieviešu palīdzības korpusa darbiniecei Elzai Žiglevicai ordeni piešķīra pēc nāves. Izstādē apskatāma viņas pēcnāves maska. Iršu pagasta vācbaltietis un Franču ārzemnieku leģiona leitnants Konrāds Dekerts ordeni ieguva par iefiltrēšanos Pāvela Bermonta armijas rindās un par izlūkinformācijas iegūšanu.

Nacionālā enciklopēdija dāvina šķirkļu audio ierakstus

Atzīmējot Nacionālās enciklopēdijas drukātā sējuma *Latvija* pirmo gadadienu, Latvijas Nacionālās bibliotēkas un Latvijas Radio darbinieki dāvina sabiedrībai enciklopēdijas šķirkļu audio ierakstus.

// FOTO: NB

Īpaši domājot par cilvēkiem ar redzes traucējumiem un citām lasīšanas grūtībām, audio ieraksti, pirmkārt, nodoti Latvijas Neredzīgo bibliotēkai (LNeB) – tie pieejami LNeB mājaslapā: https://ej.uz/LNeB_enciklopedija, kā arī LNB profilā vietnē *SoundCloud*: https://ej.uz/SoundCloud_enciklopedija. Drīzumā audio šķirkļi būs atskaņojami arī Nacionālās enciklopēdijas elektroniskajā vietnē: www.enciklopedija.lv. Enciklopēdiju klausīties aicināts jebkuŗš interesents – gan mājās, gan esot ceļā, gan, pie-

mēram, mācību vai darba vajadzībām.

Ījabs ievēlēts EP Zinātnes un tehnoloģiju nākotnes darba grupas vadībā

Eiropas Parlamenta (EP) deputāts Ivars Ījabs (AP) ievēlēts par EP Zinātnes un tehnoloģiju nākotnes darba grupas priekšsēža vietnieku. Darba grupā ir 25 deputāti. Grupa piedalās Eiropas nākotnes stratēģiskajā prognozēšanā, ņemot vērā aktuālākās jomas un kustības, piemēram, demografija, klimats, digitalizācija, urbānizācija, populisms. Tās nesēn publicētie pētījumi veltīti blokķēžu un mākslīgā intelekta ietekmei.

Ivars Ījabs

Ījabs par savu prioritāti izvirza mērķi celt zinātnes atklājumu un tehnoloģiju nozīmi Eiropas politiskajos procesos. „Strādāšu pie tā, lai zinātnes sasniegumi un nākotnes tehnoloģiju novērtējums tiktu iekļauts politisko lēmumu pieņemšanā un veicinātu ES globālo konkurētspēju ar Ķīnu, Krieviju un ASV.”

Vaidere ievēlēta par Eiropas Parlamentārās asociācijas viceprezidenti

24. oktobrī Eiropas Parlamenta deputāte Inese Vaidere (JV) Eiropas Parlamentārās asociācijas ģenerālajā asamblejā ievēlēta par asociācijas viceprezidenti, informēja Eiropas Tautas partijas (ETP) grupas Latvijas preses un komunikācijas padomnieks Ģirts Salmgriezis.

„Izmantošu šo amatu, lai plašāk mērogā pievērstu uzmanību Latvijas interesēm Eiropas Savienībā, piemēram, attiecībā uz daudzgadu budžetu, Latvijas vēstures skaidrošanu, kā arī citiem nozīmīgiem jautājumiem,” uzsver Vaidere. “Mana iepriekšējā pieredze rāda, ka dalība šajā asociācijā patiešām palīdz pirms nopietniem balsojumiem, lai pārliecinātu deputātus no citām frakcijām,” sacīja eiroparlamentāriete.

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

Latvieši sadarbībā ar ASV armiju

Uzņēmuma *Exo-nicus Inc.* līdzīpašnieki **Sandis Kondrāts** un **Jānis Kondrāts** (*attēlā*) sadarbībā ar ASV armijas medicīni un ar Vašingtonas pavalsts latviešu diasporas atbalstu, radījuši pasaulē pirmo pielietojamo virtuālo apmācības programmu neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanai traumā gadījumos.

Reitingā Latvija saglabā augsto 19. vietu pasaulē

Saskaņā ar Pasaules Bankas publicēto biznesam labvēlīgāko pasaules valstu reitingu *Doing Business 2020*, Latvija šogad, tāpat kā pērn, ieņem 19. vietu 190 valstu konkurencē, aiz sevis atstājot 171 ekonomiku, informē Ekonomikas ministrija.

Šā gada novērtējumā Latvijai izdevies būtiski uzlabot vērtējumu pozīcijā "Investoru (mazākuma) tiesību aizsardzība", kur no 51. vietas pērn esam pakāpušies uz 45. vietu šogad, kā arī pozīcijā "Līgumsaistību izpilde", kur no 20. vietas pērn Latvija šogad ir pakāpusies uz augsto 15. vietu.

Par partijas *Saskaņa* vadītāju ievēlēts Urbanovičs

Par partijas *Saskaņa* valdes priekšsēdi 26. oktobrī notiekošajā *Saskaņas* kongresā ievēlēts viens no ilggadējiem *Saskaņas* līderiem, politiskā spēka Saeimas frakcijas vadītājs Jānis Urbanovičs. Par Urbanoviču partijas valdes priekšsēža amatā nabolsoja 218 kongresa delegāti.

Uz partijas vadītāja amatu bija trīs kandidāti: Jānis Urbanovičs, Saeimas deputāts Vjačeslavs Dombrovskis, kurš *Saskaņai* pievienojās pērn pirms 13. Saeimas

vēlēšanām, kā arī kādreizējais Saeimas deputāts Andris Morozovs. Dombrovskis balsojumā ieguva 49 balsis, bet par Morozovu balsoja 18 kongresa delegāti. *Saskaņā* ir ap trīspopus tūkstoš biedriem, tai ir lielākā Saeimas frakcija un partijas biedri vairāku pilsētu mēri. Pēc socioloģisko aptauju datiem *Saskaņa* vēl joprojām ir populārākā partija, tiesa – pēdējos mēnešos ar izteiktu tendenci partijas reitingam krist lejup.

No 2022. gada Latvijā tiks ieviesta depozīta sistēma

Saeima 24. oktobrī trešajā jeb galīgajā lasījumā pieņēma ar depozīta sistēmas ieviešanu saistītos grozījumus Iepakojumuma likumā, tostarp paredzot, ka depozīta sistēma tiks ieviesta no 2022. gada 1. februāra.

Par likumprojektu balsoja 79 deputāti, savukārt neviens deputāts balsojumā nebalsoja pret un neatturējās. „Depozīta sistēmas ieviešanu, kas ir svarīga vides piesārņojuma samazināšanai un resursu atkārtotai izmantošanai, atbalsta visa dzērienu ražošanas nozare Latvijā,” sacīja Latvijas Pārtikas uzņēmumu federācijas (LPUF) padomes priekšsēde Ināra Šure.

Labots 70 gadus sens siltuma rekords

22. oktobra pēcpusdienā Daugavpilī, termometra stabiņam pakāpjoties līdz +19,2 grādiem, pārspēts ne tikai visas Latvijas 22. oktobra, bet arī mēneša trešās dekādes siltuma rekords, liecina Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra dati. Iepriekšējais oktobra trešās dekādes nacionālais siltuma rekords bija +18,7 grādi, tas reģistrēts tieši pirms 70 gadiem – 1949. gada 22. oktobrī Dobeļē.

Savukārt Lietuvas dienvidu daļā jau trešo dienu pēc kārtas gaisa temperatūra pārsniegusi +20 gradu robežu. Saulains laiks 2. oktobrī Latvijā bija tikai Latgales dienvidos, un citviet valstī gaisa temperatūra nepārsniedza +12, +16 gradus. Pagājušajā nedēļā valstī kopumā tika pārspēti divdesmit pieci diennakts maksimālās gaisa temperatūras rekordi, 16. un 20. oktobrī tika labots arī visas Latvijas siltuma rekords.

Jaunie karavīri Alūksnē devuši karavīra zvērestu

25. oktobrī, Nacionālo bruņoto spēku (NBS) Kājnieku skolā

Alūksnē 42 jaunie karavīri, kas uzsāka Militārās pamatapmācības kursu šā gada septembrī un sekmīgi pabeiguši apmācības pirmo posmu, svinīgā ceremonijā deva karavīra zvērestu. 25. oktobrī norisinājās svinīgā ceremonija, kurās laikā Militārās pamatapmācības kursu absolvēja 42 jaunie karavīri, kuri to uzsāka šā gada jūlijā.

Kursa laikā jaunie karavīri apgūst pamatus darbībai ar ieročiem, taktikā, darbā ar karti un kompasu, kā arī pirmās palīdzības sniegšanu, lauka kaujas iemaņas un vairākus citus militārās apmācības priekšmetus.

Baltijas valstu aizsardzības ministri vienojas par jaunu Baltnet darbības konfigurāciju

24. oktobrī, Latvijas aizsardzības ministrs Artis Pabriks, Lietuvas aizsardzības ministrs Raimunds Karoblis un Igaunijas aizsardzības ministrs Jiri Luiks parakstīja starpvalstu vienošanos par Baltijas gaisa telpas novērošanas tīkla un kontroles sistēmas (Baltnet) jaunās darbības konfigurācijas ieviešanu. „Šis līgums ir noslēdzošais posms sāktajiem darbiem, kas veikti, lai katra Baltijas valsts varētu pārņemt gaisa telpas kontroles vadību, tādējādi samazinot ievainojamību un paugstinot kopējo Baltijas valstu gaisa telpas drošību,” gandarījumu par parakstīto līgumu pauda aizsardzības ministrs Artis Pabriks.

Liepāju iepazīšanās vizītē apmeklēja Izraēlas vēstniece Orli Gila

Liepājā divu dienu iepazīšanās vizītē 25. un 26. oktobrī viesojas jaunā Izraēlas vēstniece Latvijā Orli Gila (*attēlā*).

Viņa tikās ar Liepājas domes vadību, Liepājas Speciālās ekonomiskās zonas un Kultūras pārvaldes pārstāvjiem, apmeklēja Ebrēju kopienu un iepazīna pilsētu. Vizītes laikā vēstniece tikās ar Liepājas domes priekšsēdi Jāni Vilnīti, priekšsēža vietnieku attīstības un sadarbības jautājumos Gunāru Anšīnu, domes priekšsēža vietnieku kultūras un sporta jautājumos Ati Deksnī un citām amatpersonām.

SPILGTS CITĀTS

Apburtais loks – latviešu aizbraukšana un viesstrādnieku ierašanās

Publicists **Juris Lorencs** *Latvijas Avīzē* pauž satraukumu par darbaspēka trūkumu Latvijā, ko izraisījusi masveida aizbraukšana. Aizbraucēju vietā ierodas viesstrādnieki. Bet vai viņi nerada draudus Latvijai? Mūsu lasītāju ieskatam fragmenti no J. Lorencas raksta.

Par viesstrādniekiem oktobra sākumā ierunājās arī labklājības ministre Ramona Petraviča (KPV LV): „Esmu par to, ka jāatver darba tirgus trešo valstu pilsoņiem.” (..)

Ja Latvija šodien plaši atvērs savas durvis „trešo valstu darbaspēkam”, mums jārēķinās ar vairākiem izaicinājumiem, un lielākais no tiem būs integrācija. Tā būs ātra, vienkārša, bet latviešiem ne visai patīkama. Kāpēc? Atbraucēji integrēties jau esošajā krievalodīgajā vidē. No kurienes tad varam sagaidīt viesstrādniekus? Visdrīzāk no Ukrainas, Moldovas un Baltkrievijas. Kāpēc, piemēram, ukraiņi izvēlas Latviju? Pavisam vienkārši – šeit ir lielākas algas. Vidējā alga Ukrainā šodien ir ap 310 eiro mēnesī pēc nodokļu nomaksas, vienistabas dzīvokļa īre Ļvivas pilsētā nomalē maksā ap 230 eiro mēnesī. Nepanesama nasta vienam cilvēkam. Varbūt viņam Latvijā dzīvo paziņas vai pat radi, kuri palīdzēs iekārtoties. Un vēl viena svarīga motivācija – šeit gandrīz visi saprot krieviski. Un pat vislielākie patrioti, kuri savā dzimtenē mītiņos vicināja zili dzelteno Ukrainas karogu, bet Ļvivas ielās izlikās, ka nesaprot iebraucēja krieviski uzdoto jautājumu, Latvijā sāks runāt krieviski. Jo tā būs vienkāršāk un ērtāk. Pastiprinot krievu valodas fons reāli pastāvošajai divvalodībai. Paralleli šiem procesiem Rīgā aizvien uzstājīgāk sevi piesaka angļu valoda, bet tas jau ir pavisam cits stāsts. Mums jābūt gataviem arī tam, ka vismaz daļa no jaunajiem viesstrādniekiem paliks Latvijā. (..)

Vācijā patlaban diskutē par to, vai šai valstij ir pienākums uzņemt Šīrijā aizturētos „Islāma valsts” kaujiniekus ar Vācijas pasi kabatā. Pavisam tādu esot ap astoņdesmit, vēl septiņiem simtiem citu ES valstu pilsonība. Izskatās, ka vismaz tuvākajā laikā mēs no šādām problēmām esam pasargāti. Tomēr tas neatbrīvo mūsu politiķus no pienākuma domāt par to, kā pārtraukt apburto loku – latviešu aizbraukšanu un viesstrādnieku ierašanos. Kā novērst aizstājošo migrāciju. Jo šī procesa galarezultāts Latvijai var izrādīties liktenīgs.

VĒSTNIECĪBU ZIŅAS

Spānija. 21. un 22. oktobrī Madridē norisinājās konference par Digitālo transformāciju un demokrātijas nākotni (*Digital transformation and the future of democracy*). Konferencē laikā izskanēja svarīgi vēstījumi par izglītības un ētikas nozīmi, ievadot mākslīgā intelekta laikmetu.

Konferencē dalībnieki uzsvēra, ka mākslīgo intelektu nevar uzskatīt kā demokrātijas draudu, tas drīzāk sniedz jaunus iespējas, lai uzlabotu politisko vidi. Latvijas eksprezidente Vaira Vīķe-Freiberga vērsa uzmanību uz politiķu atbildību jaunajā laikmetā, un atgādināja par ienākumu nevienlīdzības jautājumu risināšanas nepieciešamību, lai izvairītos no sociālās spriedzes. Vaira Vīķe-Freiberga piedalījās arī konferencē, kas veltīta Berlīnes mūra krišanas 30. gadiem.

Krievija. 25. oktobrī Latvijas vēstniecībā Krievijā tika organizēta tikšanās ar Latvijas–Krievijas starpvaldību komisijas Ekonomiskās sadarbības darba grupas vadītāju Induli Ābeli, kā arī ar Ekonomiskās sadarbības darba grupas desmitās sanāksmes dalībniekiem un ekspertiem no Latvijas Republikas

Ārlietu, Ekonomikas, Satiksmes ministrijām, kā arī Latvijas Investīciju un Attīstības aģentūras, VID Muitas pārvaldes un Pārtikas un veterinārā dienesta. Tikšanās laikā vēstnieks Māris Riekstiņš informēja par aktuālītātēm Latvijas – Krievijas attiecībās, ieskaitot jautājumus saistībā ar Latvijas – Krievijas ekonomisko jautājumu būtiskākajiem aspektiem, kā arī par jautājumiem saistībā ar Latvijas – Krievijas starpvaldību komisijas darbību.

Baltkrievija. 22. oktobrī vēstnieks Baltkrievijā Einars Semānis tikās ar Baltkrievijas Hokeja federācijas priekšsēdi Genādiju Savilovu, lai pārrunātu gatavošanos 2021. gada Pasaules hokeja čempionātam, kas vienlaikus norisināsies Minskā un Rīgā. Tikšanās reizē no Latvijas puses piedalījās arī Valsts robežsardzes speciālizētais atašejs Baltkrievijā pulkvedis Aleksandrs Petrovskis un vēstniecības otrais sekretārs Mārtiņš Teteris. Abas puses bija vienprātīgas, ka Latvijas un Baltkrievijas sadarbība Pasaules hokeja čempionāta organizēšanā ir veiksmīga.

Ziņas sakopojis
P. KARLSONS

LAIKU UN VIETU MIJĀS

FRANKS GORDONS

Pirms 30 gadiem krita Berlīnes mūris. Šis notikums simbolizēja komunistiskas sistēmas sabrukumu Eiropā, austrumos no Elbas upes un bija tāda kā uvertūra Padomju Savienības sabrukumam pēc diviem gadiem. Un Frensis Fukujama varēja 1992. gadā priecīgi pasludināt *the End of History* – vēstures gaita beigusies ar parlamentārās demokrātijas un brīvā tirgus ekonomikas triumfu.

Drīz vien viņš varēja pārliedzīties, ka šis priekšbija priekšlaicīgs. Ņemsim kaut vai pēcpadomju jaunvalstis Centrālāzijā: visās piecās režīmi ir autoritāri, vēlēšanas – farss, un visās izšķirošā nozīme ir dzimtam un klanam. Jā, šīs valstis nostiprinājušas savu nacionālo identitāti, pateicoties derīgajiem izrakteņiem guvušas panākumus ekonomikā, bet pilsoņiem brīvi izteikt savu gribu nav iespējams.

Ļoti zīmīgs un skumjš piemērs, rādot Fukujamas maldus, ir 2011. gada “arabu pavasaris”: masu

mītiņi laukumos, prasot ne tikai darbu un maizi, bet arī brīvību, beidzās ar vēl bargāku diktatoru uzņēmšanos, jaunām ciešanām. Ar skumjām jākonstatē, ka arābu pasaulē, tāpat kā Centrālāzijā, demokrātijai neļauj “nobriest” cilšu, sektu, “lielo dzimtu” un klanu pretīšķības. Nelaimīgajā Sīrijā tautas apziņā nav iesakņojies jedziens “sīriešu nācija: ir sunnīti, šiīti, alavīti, ir arābi, kurdi, armēņi... Turienes pilsoņkāra rezultāts – vismaz pusmiljons upuŗu, miljoniem bēgļu. 2015. gada rudenī pamatīgi iejaucās Kremļis, un tagad Putins palīdzēja savam vasalim Bašaram Asadam atgūt varu gandrīz visā valstī, un Sīrijas pilsētu ielās ar “kalašnikoviem” patrolē krievu militārā policija – puīši no Tamberovas vai Rjazaņas.

Abās “Putina dekādēs” Krievija kļuvusi par īstenu kapitalistisku, tumsonīgi konservatīvu, imperiski agresīvu autoritāru valsti. Putins kārtējo reizi savilka skrūves: viņš atļaida savai adminis-

trācijai pakļautās Cilvēktiesību padomes vadītāju – samērā mēreno Fedotovu un viņa vietā iecēla Fadejevu – vīru, kurš pazīstams ar izteicienu: “Kaut kas nepatik? Robežas atvērtas. Ārā!”.

Vladimira Putina ideoloģiskais “guru” ir Aleksandrs Dugins – ultrakonservatīvs mistiķis, “Eirāzijas” koncepcijas teorētiķis, visārietumnieciskā nīdējs. 23. septembrī Amsterdamas operā, domnīcas Nexus Institute paspārnē notika filozofisks disputs starp Aleksandru Duginu un Bernāru Anri Levi – franču prātnieku, publicistu, brīvdomības un cilvēktiesību aizstāvi un dedzīgu “Eiropas idejas” piekritēju.

Te jāatgādina, ka Bernārs Anri Levi 2014. gada februārī, vicinot Eiropas Savienības karogu, ieradās mutuļojošā Kijevas Maidanā, solidarizējoties ar ukraiņu “pašcieņas revolūciju”.

Aizstāvot, paša vārdiem runājot, liberālo demokrātiju, viņš vērsās pret t. s. populistiem, kurī iegrožojot vārda brīvību un vā-

No Berlīnes mūra krišanas līdz globālisma kritikai

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

jinot Eiropas Savienību. “Populisti savukārt vērsās pret globālismu. Tas ir tāds izplūdis politisks termins, kas viņuprāt aptver “visatļautību”, multikultūralismu, ģimenes vērtību noniecināšanu, pārlieku toleranci, “trešā dzimuma” atzišanu un daudz ko citu.

Te būtu pieminamas Ungārija un Polija. Atēnās *New York Times* paspārnē notika “Demokrātijas forums”, kurā ar runu uzstājās Marija Šmite (*Schmidt*), Ungārijas premjērministra Viktora Orbana bijusi padomniece un Budapeštas mūzeja *House of Terror* direktore. Viņa dedzīgi aizstāvēja populismu, uzsverot, ka Ungārija rēķinoties ar Briseli, bet Brisele ignorējot Ungārijas īpatnību, vēsturi, tradīcijas. Savukārt man gribētos jautāt: cildināt “kristīgo tūkstošgadīgo Ungāriju” un Svētā Stefana kroni ir laba lieta, bet kāpēc Orbānam vajadzēja burtiski “izgrūst” no Budapeštas pasaulē plaši pazīstamo un cienīto 1992. gadā dibināto “Centrāleiropas

universitāti” un likt tai pārvākties uz Vīni?

Polijas parlamenta vēlēšanās jau otrū reizi uzvarēja klerikāli konservatīvā partija “Tiesiskums un taisnīgums” (*Prawo i sprawedliwosc*) (PiS), ko vada Jaroslavs Kačinskis. Atšķirībā no Orbana, kurš atklāti simpatizē Putinam, Kačinska nostāja ir strikti pret-kremliska, “rusofobiska”, un šāda nostāja ir vēsturiski pamatota. Tāpēc, manuprāt, būtu visnotaļ jāveicina Baltijas valstu un Polijas militārā alianse.

Nu, par Latviju gan man prieks: aizokeana trimdā uzaugušā Krišjāņa Kariņa valdībā prot sadzīvot, piemēram, Nacionāla apvienība un *Attīstībai/Par*, stādot Latvijas valsts intereses augstāk par ideoloģiskām atšķirībām. Un vai tas nav lieliski, ka atklātā balsošanā par Latvijas prezidentu ievēlēts Egils Levits – izcili latviskais un reizē izteikti rietumnieciskais godavīrs!

SALLIJA BENFELDE

Patiesībā gan jāteic, ka manuprāt nekur pārāk tālu no Maskavas *Saskaņa* nav bijusi, par spīti tam, ka kādu laiku centās izskatīties pēc sociāldemokrātiem un lieliem Latvijas un latviešu mīļotājiem. Protams, tā nekad nav definēta kā krievu partija, bet pēc savas ideoloģiskās ievirzes un izpratnes, kā jāsaimnieko (padomju stilā, kad pie varas esošie centās pēc iespējas vairāk dzīvot uz valsts rēķina), vairākums biedru nebija un nav latvieši. Lai dabūtu savā pusē latviešu vēlētajus un ar cerību beidzot tikt pie varas Latvijā, *Saskaņa* pat pirms diviem gadiem, 2017. gada rudenī paziņoja, ka līgums starp partiju *Saskaņa* un Putina partiju „Vienoti Krievijai”, kas tika parakstīts 2009. gada 21. oktobrī, vairs nav spēkā. Toreiz Rīgas mērs un *Saskaņas* valdes loceklis Nils Ušakovs skaidroja, ka partija 2015. gadā pievienojusies Eiropas Sociālistiskajai partijai, kas ar trešo valstu partijām attiecības veido centralizēti. Tāpēc *Saskaņa* nosūtījusi partijai „Vienotā Krievijā” vēstuli, kurā informējusi, ka līgums ir zaudējis savu aktualitāti. Līgums izbeigts līdz ar vēstules nosūtīšanas dienu, un tas, kā sacīja Ušakovs, noticis jau septembrī.

Tiesa gan, ne visi partijas biedri bija apmierināti ar šo lēmumu. Piemēram, no *Saskaņas* Eiroparlamenta ievēlētais Andrejs Mamikins. Viņš vēstulē Ušakovam rakstīja: „Domājot par īstenajiem piepešās rīcības iemesliem, prātā nāk tikai viens secinājums – tas

tika izdarīts ar mērķi kļūt “pieņemamam” Latvijas valdošajiem”. Deputāts bija arī neapmierināts ar to, ka jautājums, vai pārtraukt līgumu starp *Saskaņu* un “Vienoti Krievijai”, netika plaši apspriests partijas iekšienē. Savukārt Saeimas deputāts, *saskaņietis* Ivars Zariņš apgalvoja, ka līguma laušana varot radīt ļoti nopietnas sekas Latvijas drošībai, jo *Saskaņas* un Putina partijas noslēgtais līgums drošības kontekstā latviešiem esot otrs svarīgākais līgums pēc līguma ar NATO.

Ar vārdu sakot, par spīti tam, ka *Saskaņa* centās neizskatīties kā lieli Putina fani, un Nils Ušakovs, jauns, simpātisks un ar Eiropas izglītību, šim mērķim ļoti noderēja, daļa partijas biedru negribēja teikt ardievas Kremļim. Starp citu, arī pēc līguma laušanas *Saskaņa* vienmēr atsauca Krievijas Valsts domes aicinājumam piedalīties parlamentāriešu sporta spēlēs, kas notiek Maskavā. Arī šogad partijas pārstāvji no 18. līdz 20. oktobrim piedalījās šajās spēlēs un droši vien jāpaskaidro, ka šajā pasākumā piedalījās tikai 13 valstis – pārsvarā visas, kurū politikā aprindās ir Krievijai draudzīgas partijas: Baltkrievija, Horvātijā, Kirgizstana, Mongolija, Slovākija, Spānija, Čehija, Rumānija, Kazahstana, Vācija, Francija, Lietuva un arī Latvija. Ironiski un pat mazliet nirdzīgi izklausījās Jāņa Urbanoviča sacītais – viņš neko par to neesot zinājis, neesot aicināts, bet būtu varējuši uzaicināt, jo viņa mīļākajā spēlē – krievu biljardā

– viņš neesot pēdējais Latvijā.

Tagad, pēc partijas kongresa, kas notika 26. oktobrī un kurā par partijas valdes priekšsēdētāju tika ievēlēts Jānis Urbanovičs, izskatās, ka partija nolēmusi vairs „nеспēlēt teijāteri” un būt tāda, kāda patiesībā tā bijusi vienmēr. Šķiet, pirmā pazīme bija tā, ka kongresā vairs necentās runāt latviešu valodā un vismaz puse no sacītā izskanēja krievu valodā. Otrkārt, debatēs gan tika pieminēta krīze partijā, bet lielāko tiesu tas tika saistīts ar *Saskaņas* politisko vajāšanu, kas neesot apšaubāma. Tā, ka korupcijas apmēri Rīgas domē acīmredzot ir bijuši neaptverama apjoma, partija negrib atzīt, vien saka, ka viss jau neesot bijis gluži tā kā vajadzētu, esot pieļautas kļūdas... Arī Nils Ušakovs par savu galveno kļūdu sauca nevis daudzos korupcijas skandālus, bet gan nepareizu personāla politiku. Ušakovs nevarējās no patētiskiem tekstiem: „Kļūdas ar cilvēkiem daļēji realizējās ar krīzi Rīgas domē; krīze Rīgas domē ir skārusi visu partiju. Un kad vienlaicīgi mūs no visām pusēm sāk sist, mēs sakarā ar šīm kļūdām nevaram sevi pilnvērtīgi aizstāvēt. Šai situācijā man nav izdevies noturēties, un tādejādi es esmu pievilis jūs. Pēc desmit gadiem ir izdevies mani prettiesiski noņemt no Rīgas domes priekšsēdētāja amata. Tas skāra visu partiju, un par šo zaudējumu es atbildu katram no jums”. Viņš arī paziņoja, ka no partijas negrasās paiet malā, tāpēc nolēmis vadīt jaunizveidoto

partijas domi, kurā darbosies visos līmeņos no partijas ievēlētie deputāti. Ušakova paziņojums izpelnījās aplausus, un kongresa delegāti viņam vēltija kvēlus atbalsta vārdus. Jāpiebilst, ka divaini, pat mazliet draudīgi izskanēja Dau-gavpils mēra Andreja Elksniņa vārdi: „Jā, mēs esam politisks zilonis, un, jā, kad mēs kustamies, to izjūt visvājākie – mūsu politiskie oponenti, kas atrodas mums apkārt. Ja jūs kaut kādu žurkulēnu piezmiedzat, protams, ka viņš vaid. (...) Lai Dievs dod labu veselību Valsts valodas centram un drošības dienestiem!”

Nākamajā dienā pēc kongresa kļuva zināmi Latvijas partiju reitings oktobrī. *Saskaņai* reitings turpina kristies jau vairākus mēnešus pēc kārtas. Šobrīd tas ir 12,9 procenti. Pagājušā gada decembrī reitings vēl bija 20,6, bet šogad augustā 16,1 procenti. Protams, partijai ir savs stabilais un nemainīgais vēlētajū loks, grūti iedomāties, kam būtu jānotiek, lai viņi vairs nebalsotu par *Saskaņu*. Tas nepārsteidz, jo Krievijā notiek gluži tāpat – aptaujās parādās, ka vienkāršajiem cilvēkiem dzīvot kļūst aizvien grūtāk, bet viņi to nekādi nesaista ar Putinu un viņa politiku. Citiem vārdiem sakot, šie vēlētajū gan Latvijā, gan Krievijā ir tipiski padomju cilvēki, kuri ar apbrīnu raugās uz saviem politiķiem, svēti tiem tic, jo paši nespēj ne domāt, ne analizēt notiekošo. Jāpiebilst, ka Latvijā *Saskaņai* gan ir konkurents – Latvijas Krievu savienība, kurā nekad pat nav izlikusies, ka tai

būtu jebkāda saistība ar demokrātiju un tās pamatvērtībām.

Kas notiks tālāk? Ušakovs ir laimīgi iesēdies Eiroparlamenta deputāta krēslā, bet partiju negrasās nolikt malā. Kāpēc? Domāju, ka iemesls ir tas, ka no Rīgas budžeta vairs nevarēs slaukt pilsētas naudu kā no pienīgas govīs. Pirmkārt, tiesībsargājošās iestādes sākušas noskaidrot, kas ir noticis un notiek. Otrkārt, bijušie draugi, partija „Gods kalpot Rīgai” spiež *saskaņiešus* nost no siles. Bet naudu partija grib, tai to vajag, lai varētu uzturēt sev paklausīgu cilvēku armiju.

Manuprāt, Ušakovs tagad nodarbosies ar dažādu Eiropas projektu izpēti un dos padomus pašvaldības darbiniekiem, kā tikt pie projektu naudas un to „apgūt”. Eiropas projekti nav vienkāršs pasākums, ir jāzina dažādi *knifīni*, lai pie tiem tiktu. Domāju, ka tāpēc Ušakovam bija vajadzīga dome un tās vadītāja amats, jo tur pulcēsies pašvaldību vadītāji un deputāti, kuri ievēlēti no *Saskaņas* saraksta. Tad nu šiem saviem cilvēkiem droši vien tiks stāstīts, kuriem Eiropas projektiem vajag pieteikties, kā to pareizi izdarīt, lai tiktu pie naudas.

Manuprāt, partijā tagad lomas ir sadalītas: Ušakovs nodarbosies ar naudas meklēšanu un padomiem, kā pie tās tikt, bet Urbanovičs nodarbosies ar ideoloģisko vadību. Cerības droši vien ir uz vēlētajū iso atmiņu un, lai to labi noslēcinātu, vajadzīga nauda, daudz naudas. Citādi pie balsīm iepriekšējā apjomā būs grūti tikt.

Atpakaļ uz Maskavu?

JĀNIS
BOLIS

Pēc ceļojuma uz Lhasu Tibetā, kas atrodas 12 tūkstošu pēdas virs jūras līmeņa, dakteris konsultācijā man ieteica turpmāk izvairīties no augstienēm. Lai nu es, būdams cienīgos gadus, atrodot klusu un omulīgu plūdmali normālā jūras līmenī, kur var mierīgi pasēdēt, pārdomāt bijušo un paplūncāties. Būdams paklausīgs, viņa padomu ņēmu nopietni un nolēmu braukt atpūsties un lasīt *Laiku* pašā zemākajā vietā pasaulē, proti, Nāves jūrā.

Nāves jūra ir milzu sālsezers, ar Jordāniju austrumos un Izraēlu un Rietumkrastu (*West Bank*) rietumos, 1300 pēdas zem jūras līmeņa. Pēc dažu Bībeles lasītāju domām, Nāves jūra ir arī tā vieta, kur atradās Sodoma un Gomora. Novietota tuksnešainā ielejā, Nāves jūra ir pasaules dabas brīnums. Zemākas virszemes vietas pasaulē nav.

Pirms miljoniem gadiem Nāves jūra bija sālsūdens lagūna, kas savienojās ar Vidusjūru. Tad tektoniskās plāksnes mainījās, paceļot zemi un pārtraucot Vidusjūras ūdens piegādi. Tagad Nāves jūra ir ezers, kas, ūdenim iztvaikojot, gadu gaitā kļūst arvien sāļāks. Šodien tā ir vairāk nekā deviņas reizes sāļāka nekā okeans.

... Busiņš mani ievada vienā itin nolaistā kūrortā. Gids sacīja, ka varot iet peldēties un parādīja, kur pārģērbties. Es nonācu šausmīgā karstumā. Vieta pārpildīta ar skaļiem dažāda resnuma pusplikiem, nepieklājīgiem tūristiem. Visi metās uz peldēšanu. Ja peldkostīma nebija, to varēja uz vietas nopirkt. Pārģērbšanās bija īpaši komiska. Pārskaitušies vīri cīnījās ar sievas nupat nopirktām peldbiksēm – dažiem par lielām, citiem pa mazām. Attiecīgi pareizi apģērbies, es lēnām sāku iet uz jūrmalu. Pretī nāca tie, kas jau peldējuši. Daži atsvaidzināti smaidīja, bet daudzi bija klāti melniem dubļiem un spīdēja kā roņi. Tie mērķtiecīgi steidzās uz tuvāko vietu, kur noskaloties. Patiesībā Nāves jūrā ir gandrīz neiespējami īsti izpeldēties. Tā kā ūdenim ir tik augsts sāls saturs, cilvēki, faktiski bez piepūles, turas uz ūdens virsmas, vai nu guļot uz muguras, vai tupot. Rezultātā iznāk tikai tāda plūncāšanās.

Gludi smilšaina kā Latvijas vai Karību salu jūrmala šī nav gan. Šeit jūrmala ir akmeņaina, šur tur smilšaina, bet galvenokārt ļoti dubļaina. Kāpjot ūdenī, varēja paslidēt kā uz ledus. Pāris reizes mēģināju iekāpt ar kailām kājām, bet neizdevās. Beidzot kāpu ar visām korpēm – tās tika upurētas. Negribēju ticēt, ka beidzot tomēr ietiku ūdenī.

Pārdomāju, kā vislabāk lasīt līdzņemto *Laiku*. Vispirms mēģināju lasīt guļot. Bija neērti. Tad atklāju, ka var patīkami iekārtoties, atlaižoties tupus. Ar visu to iekāpšanas jumpadraci aviē bija mazliet samirkusi. Steidzīgi meklēju sēru sludinājumus, jo tie man tagad tie svarīgākie un Nāves jūra likās istā vieta, kur

tos apskatīt. Priecājos, ka tieši tās lapas vēl bija sausas un savu vārdu neredzēju. Arī paziņas bija šoreiz laimīgi tikuši sveikā.

Ir grūti aprakstīt Nāves jūras ūdens izjūtu. Ūdens ir skaidrs, bet dibens piepildīts ar dūņām un dubļiem. Ezera sāļums un tuksnesis visapkārt garantē, ka nekas nevar izdzīvot ne ūdenī,

Es skatos tīmeklī, ka Nāves jūras dubļus var pat burcināt nopirkt.

Ja apnīk sēdēt dubļu baļļā, var apskatīt divas netālas atrakcijas. Vispirms, var aizbraukt uz vietu, kur beduīnu ganiņi 1947. gadā atrada Nāves jūras rokrakstus Kumrānas alās. Var arī apskatīt Masadu – senu akmens cietoksni, kas atrodas augstā kalnā virs

nevar! Proti, ceļmalā parādās jau novecojusi milzu reklāma, kur Tramps un Netanjahu smaidīgi sarokojas. No nesenām avižu un mediju ziņām nojaušu, ka nez vai šodien viņi tik precīgi smaidītu. Nesmalki un banāli sakot, liekas, ka abiem bēdubrāļiem ir pienācis vakars uz ezera...

Mans garstāvoklis manāmi uz-

labojas pēdējās vakariņās pavisam vienkāršā, tajā apkārtnē iecienītā Telavivas restorānā. Baudīju garšīgu vietējo ēdienu, ko sagatavoja izpalīdzīgs un draudzīgs pavārs. Visapkārt pie galdiem sēdēja ebreji un arabi, cits citam blakus, smeļoties un risinot jautras sarunas. Tā mēs visi omulīgi un satīcīgi pavadījām vakaru.

Lasot sēru ziņas Nāves jūrā

Nāves jūrā pēc veselības

ne tā tuvumā. Varētu domāt, ka visi tie dubļi odīs, bet tā nav. Nāves jūra neož. Pats ūdens ir zīdaini gluds.

Laiku palasījis, turpināju tupēt uz skatījos apkārt. Ainava ir apbrīnojami krāšņa: klinšaini tuksneša kalni visapkārt. Nāves jūrā nav ne laivu, ne ūdenssporta rīku, kas ar savu trokšņošanu citur bieži vien traucē. „Peldēšana” jeb tupēšana jūrā varētu būt viena no dzīves neaizmirstamākām pieredzēm.

Es nedomāju, ka tur gribētu pavadīt veselu nedēļu. Ar pāris stundām pietika, un otrreiz te nebūtu. Bet piekrišana Nāves jūrai ir bijusi no seniem laikiem. Aristotelis rakstīja par šo vietu, un senie romieši arī tur esot peldējušies. Nāves jūras sāls un dubļi ir minerāļiem bagāti un tiek izmantoti kā ārstniecībā, tā skaistumkopšanas produktos jau no Kleopatras laika. Viesnīcās iekārto dubļu baļļas, kurās viesi var pasēdēt, palasīt *Laiku*, paārstēties, pārdomāt dzīvi un cerēt, ka, izkāpuši no baļļas, jutīsies jaunoti un izskatīsies skaistāki.

Nāves jūras. Tagad tas izveidots kā Izraēlas nacionālais parks un iekļauts UNESCO pasaules mantojuma sarakstā, Masada ir labi saglabājušās drupas, kas apliecina Izraēlas senās valstības vēsturi un tās cilvēku drosmi, likteni un ... pašnāvību, saskaroties ar Romas aplenkumu.

Uzņēmīgi un enerģiski cilvēki var Masadai piekļūt stundas laikā, kāpjot kalnā. Bet tuksneša karstums ir nežēlīgs. Tādēļ prātīgie un nevarīgie uzbrauc ar kabeltramvaju. Vienalga, kā augšā tikuši, visi būs pārsteigti par tuksneša apbrīnojamo zeltaino plašumu un vizošo Nāves jūras zilgano ūdeni. Tādā karstumā es nolēmu palikt uz vietas, tupot ezerā. Tur varēju mierīgi atpūsties un apbrīnot masīvo cietoksni un zeltaino tuksnesi dubļainā un sālitā komfortā.

Pēc dubļainiem priekiem Nāves jūrā mans ceļojums nāk uz beigām. Ceļā uz Telavivu, lai no turienes lidotu mājās, sastapos ar vienu nožēlojamu mūsdienu dzīves realitāti. Vienalga, kur pasaulē nokļūsti, no Trampa izbēgt

Brauc lasīt *Laiku* Nāves jūrā!

Masada

Priecīgi peldētāji

Domas par pārmaiņām jau ir daļa no tām

Komunikācijas zinātnes doktors, Latvijas Universitātes Filozofijas un socioloģijas institūta pētnieks un Eiropas Politikas analīzes centra eksperts **Mārtiņš Kaprāns** intervijā **Sallijai Benfeldei**

Pirms dažiem gadiem tika veikts no neatkarību atguvušās Latvijas aizbraukušo iedzīvotāju jeb jaunās diasporas pētījums. Kāda bija diasporas attieksme pret pilsonisko līdzdalību, vēlme iesaistīties ar Latviju saistīto jautājumu risināšanā?

Tas ir jautājums, kā vērtēt iesaistīšanos. Nekad neesmu uzskatījis, ka diasporas aktivitāte ir vienīgais, jēgpilnais kritērijs, lai runātu par emigrantu kopējo nacionālo identitāti. Pētījuma dati liecināja, ka jebkurā diasporas aktivitātē, sākot ar deju kopām un beidzot ar latviešu valodas apmācības kursiem vai skolām, piedalās absolūti mazākā emigrantu daļa. Pieļauju, ka ļoti svarīga ir izglītība, materiālais nodrošinājums – brīvo laiku veltīt šīm simboliskajām, nekomerģiālajām nodarbēm var atļauties tikai pietiekami nodrošināti cilvēki. Šim jautājumam ir vēl otra puse: varbūt cilvēks to var atļauties, bet negrib to darīt. Tātad rezultāts ir „gribēt” un „varēt” mijiedarbība jeb korelācija. Turklāt jautājums ir, vai visu var nomērīt? Ārpus Latvijas dzīvojoša cilvēka naidīgu ierakstu sociālajos tīklos latviešu valodā arī var uzskatīt par iesaistīšanos, par politiskās līdzdalības veidu, pat, ja tā nav pozitīva. Var jautāt, cik tāda saikne ir ilgtspējīga, kādas ir attiecības ar valsti, ja tās mainās no mīlestības uz naidu? Tomēr ir arī tāda saikne ar Latviju.

Galvenā rūpe tomēr ir bažas par latvietības – valodas, kultūras, identitātes – saglabāšanu. Plašāk raugoties, varētu pat sacīt, ka tās ir bažas par Latvijas un latviešu izdzīvošanu globālajā pasaulē, bažas par to, vai Latvija neklūs kā saulē izkaltusi aka.

Ja raugās no optimisma puses, tad dati toreiz diezgan nepārprotami parādīja, ka attālinātie līdzdalības veidi raisa diezgan lielu atsaucību – piemēram, balsošana portālā *manabals.lv*. Ja cilvēkiem nav jāpatērē daudz laika, tālu jābrauc un vēl jāmaksā par braucienu uz kaut kuriem, viņi ir gatavi iesaistīties vairāk. Jautājums ir, kādus secinājumus izdarām no šī un arī citiem pētījumiem? Manuprāt par to

runājot, mēs atkal neizbēgami nonākam pie e-vēlēšanām. Protams, iebildumi par e-vēlēšanu nedrošību ir zināmi, bet ne visām valstīm tik liela pilsoņu kopiena dzīvo ārpus tās un ir pietiekami pilsoniski aktīva. Vienmēr esmu bijis kvēls e-vēlēšanu aizstāvis. Pēc Krimas aneksijas esmu kļuvis uzmanīgāks, tomēr uzskatu, ka mums ir jāiegulda pietiekami lieli līdzekļi, lai saprastu, ko un kā darīt, kāds modelis saistībā ar e-vēlēšanām mums ir piemērotākais.

Gadās dzirdēt jautājumu – kāpēc diasporai jāpiedalās vēlēšanās? Proporcionālās vēlēšanas skaitās notikušas arī tad, ja tajās piedalās ļoti maz cilvēku.

Tam nebūtu attaisnojuma kaut vai no ekonomiskā viedokļa. Aptuveni trīs procentus no iekšzemes kopprodukta jeb IKP diasporas cilvēki katru gadu pārskaita uz Latviju. Tie nav tikai kredītmaksājumi, tā ir nauda tuviniekiem, kas ienāk Latvijas ekonomikā. Un, protams, ārpus Latvijas dzīvojošajiem pilsoņiem ir politiskās tiesības balsot vēlēšanās. Vai viņi nebūtu pelnījuši, ka viņiem panāk soli pretī un ievieš vēlēšanu sistēmu, kas ļautu vienkāršāk nobalsot?

Tiesa gan, mūsu pētījumi parāda: vēlēšanās piedalās tie, kuriem ir politiska motivācija, to apstiprina arī igauņu pētījumi. Tomēr gadu no gada diasporas iesaistīšanās vēlēšanās pieaug, jo palielinās vēlēšanu iecirkņu skaits. Tātad tā gluži nav, ka vēlēšanu skaits nepalielinās, ka tā ir nemainīga grupa. E-vēlēšanas ļautu saņiegt arī tos, kuŗi dzīvo tālu no vēlēšanu iecirkņiem. Eiropā tam noteikti ir jāpievērš uzmanība.

Vai diasporā līdzdalības nošķaņojums mainās?

Jā, aizvadītās 13. Saeimas vēlēšanas to pierādīja. Ārpus Latvijas ir divi lieli segmenti, par kuŗiem tika atdotas balsis. Vieni atbalsta pie varas esošos, otri ir par tiem, kuŗi nostājas pret pastāvošo eliti. Interesanti, ka abas grupas ir pret valsti noskaņotas ļoti skeptiski, bet vēlēšanās viena daļa tomēr atbalsta tos, kuŗi jau ir pie varas, kamēr otri ir pret. Vairāki no tiem, kuŗi balsoja, piemēram, par KPV LV, sacīja, ka balso pirmo reizi, viņus pat

nevajadzēja ļoti āģitēt, – pietika tikai uzrunāt, un izveidojās atbalsta grupas.

Jaunās diasporas labs pētījumu lauks ir Lielbritānija, kas ir ļoti diferencēta jeb dažāda, teritoriālās atšķirības ir lielas, te ir kā Latvijas sabiedrības mikromodelis, kur ir visas šķiras un grupas. Piemēram, Brisele vai Luksemburga ir homogēnas jeb viendabīgākas. Lūk, Londonā lielāko

Vai revolucionāri var kļūt par evolucionāriem, un otrādi?

Neņemos spriest par ģimenes vai sociālās vides ietekmi – kā tā var mainīt attieksmi, bet atceros, ka savulaik intervijās jautājam, vai diasporas cilvēki gribētu pieiekties Lielbritānijas pilsonībai. Intervijas notika pēc Krimas aneksijas, un interesanti, ka daudzi sacīja, ka sākuši par to domāt, jo nav skaidrs, kas tālāk var

Latvijas politikas kontekstā diasporas spilgtākie pārstāvji ir kļuvuši nozīmīgi. Jā, daudzi cilvēki nepiedalās, bet elite jau tāpēc ir elite, ka tajā nav ļoti daudz cilvēku, tā ir kā tāda spice. Diasporas organizācijām ir ļoti liela nozīme. Trimdas organizācijām ir liels nopelns Latvijas neatkarības atjaunošanā, joprojām arī valodas un kultūras saglabāšanā. Jaunajām organizācijām ir augoša politiskā ietekme, jo to pārstāvji ir dzīvojuši Latvijā, zina to „no iekšienes”, saprot, kā darbojas politiskie mehānismi. Svarīgi, ka jaunās organizācijas darbojas Eiropā, kur atrodas arī Latvija.

Vai diasporas piederības izjūtu ietekmē pašlaik notiekošie ģeopolitiskie procesi un vai diaspora tos var kaut kā ietekmēt?

Diaspora bieži tiek uzskatīta par ģeopolitisko pārmaiņu katalizatoru. Piemērs ar Krimu un Ukrainu, ko minēju, to labi ataino. Turklāt savu mītnes zemju vēlēšanās visa diaspora nebalso vienādi.

Daudzi Amerikā balsoja par Trampu, un, ja nav mainījuši savu vērtējumu, tad patiesībā atbalsta visas Trampa politiskās virāžas. Pilnīgi vienāda nav arī diasporas attieksme, piemēram, pret *Brexit*, kaut gan lielākoties diasporas cilvēki nebija referendumā balsotāji. Ja diasporas cilvēki ir arī mītnes zemes pilsoņi un ja mītnes zeme pieņem nopietnus lēmumus, tad, protams, arī diaspora ir tajos iesaistīta.

Gribu teikt, ka jebkuŗai diasporas līdzdalībai ir objektīvas robežas. Tās var paplašināt, bet nekad nebūs tā, ka piedalās pilnīgi visi – būdams sociologs, saprotu, ka to nevar mainīt ar kādas kampaņas palīdzību, tik vienkārši tas nenotiek. Protams, diasporas organizācijām ir jābūt pārmaiņu aģentiem. Un vēl – socioloģijas klasika saka, ka domāšana par pārmaiņām jau ir daļa no tām.

Šī publikācija ir daļa no interviju cikla ar pilsoniski aktīviem diasporas cilvēkiem, kas top Eiropas Latviešu apvienības projekta «Simts balsis Simtgadē» ietvaros. Projektu financē Latvijas Republikas Kultūras ministrija no Latvijas Simtgades atbalsta programmas līdzekļiem.

Mārtiņš Kaprāns: „Daudzi Amerikā balsoja par Trampu, un, ja nav mainījuši savu vērtējumu, tad patiesībā atbalsta visas Trampa politiskās virāžas. Pilnīgi vienāda nav arī diasporas attieksme, piemēram, pret *Brexit*, kaut gan lielākoties diasporas cilvēki nebija referendumā balsotāji. Ja diasporas cilvēki ir arī mītnes zemes pilsoņi un ja mītnes zeme pieņem nopietnus lēmumus, tad, protams, arī diaspora ir tajos iesaistīta.”

ties balso par pie varas jau esošajiem, bet, piemēram, Vestmidlendā pamatā balsoja par KPV LV. Izvēli nosaka vieta, kuŗā dzīvo, un sociālais stāvoklis. Varētu teikt, revolucionāri pret evolucionāriem. Latvijā ir līdzīgi, bet polarizācija nekad nav tik liela.

Nedomāju, ka jānodarbojas ar kaut kādu „politisko audzināšanu”, tie ir divi atšķirīgi politiskās uzvedības tipi, tādus var atrast jebkuŗā sabiedrībā. Jautājums ir tikai par to, cik liela ir pretstāve. Domāju, ka jebkuŗa politiskā līdzdalība, kamēr tā neapdraud Latvijas valstiskumu un ir vērsta uz Latvijas kopējā labuma vairošanu, ir laba.

notikt, ja jau Krievija tā izturas. Vajadzīga drošība, un britu pilsonība to varētu dot. Tātad svarīga ir drošība, ko var dot stipra valsts. Šobrīd jautājums par Krieviju un tās rīcību vairs nav noteicošais, bet pēc Krimas aneksijas tā bija.

Vai vēlēšanas ir vienīgais veids, kā diaspora var kaut ko ietekmēt?

Protams, ka tas nav vienīgais veids, jo ir diasporas organizācijas. Eiropas Latviešu apvienība, piemēram, ir kļuvis daudz ietekmīgāks spēlētājs. Ir notikusi personību un varbūt arī stratēģijas maiņa. Diasporas likums, iespējams, nebūtu pieņemts, ja ELA nebūtu tik daudz ar to strādājusi.

Astrīda Jansone

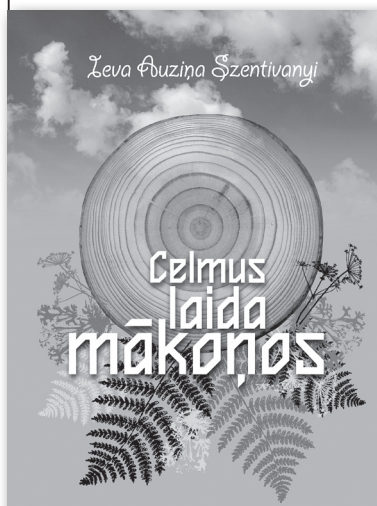
TRIMDAS BĒRNU BĒRNI LATVIJĀ

“Arvien esmu gandarīts par savu izvēli – dzīvot ar savu ģimeni un strādāt Latvijā. Esmu pateicīgs liktenim, sievai Līgai un vecākiem par ceļu, ko man parādīja, un par atbalstu. Pricējos, ka iznākusi šī lieliskā Astrīdas Jansones grāmata par man līdzīgajiem trimdas bērnu bērniem, kas arī tic Latvijas nākotnei. Lai tā iedvesmo arī citus!”

Matīss Kukainis,
Zvērināts advokāts Latvijā un ASV

IEGĀDĀJIETIES
Latvijas grāmatu veikalos

Nākusi klajā Ievas Auziņas Szentivanyi grāmata “CELMUS LAIDA MĀKOŅOS”

Šī grāmata ir tapusi, lai palīdzētu mums saprast, kā mūsu senči tika galā ar bēdām, likstām un grūto darbu klaušu laikos, kā viņi prata jokot un priecāties, to izsakt tautasdziesmās.

Grāmata noderēs gan jauniešiem, gan arī nobriedušiem lasītājiem.

IEGĀDĀJIETIES
Latvijas grāmatu veikalos

LĀSMA
GAITNIECE

Krievijas Federācijas seno pilsētu Tomsku mēdz dēvēt par ieejas vārtiem Sibīrijā. Iespējams, teicienā ir daļa patiesības, savukārt par mūsu, nodibinājuma "Fonds Sibīrijas bērni" ekspedīcijas dalībnieku, ieejas vārtiem uz šo noslēpumaino un stereotipiem apvīto zemi kļuva Asina (Асино), precīzāk, vairākas apdzīvotas vietas Tomskas apgabala Asinas rajonā (Асиновский район).

Sibīrijas mērogiem samērā nelielo pilsētu Asinu ar aptuveni 25 000 iedzīvotāju no apgabala galvaspilsētas Tomskas šķēr 90 kilometru, un tā atrodas Obas upes pietekas Čulimas (Чулым) krastā. Iemesls, kādēļ ekspedīcijas piektajā dienā turp devāmies, bija pašsaprotams – Asinas rajonā kopā ar ģimeni un radiem savas bērnu dienas pavadījis Gunārs Opmanis. Viņš šai ekspedīcijai bija gatavojies īpaši rūpīgi: rakstījis vēstules, mēģinādams nodibināt kontaktus, kas pēc ilgās gaidīšanas arī izdevās. Jāatzīst, brauciens no Tomskas uz Asinu kļuva par ekspedīcijas kulminācijas punktu; tur tika pavadīti brīži, kurus atcerēsimies uz mūžu. Vismaz šī raksta autore par sevi to var apgalvot droši. Taču nu par visu pēc kārtas.

Novikovskas galvenā ēka

Iebraucot Asinā, vispirms tikāmies ar Novikovskas (Новиковское сельское поселение) padomes priekšsēdētāju Sergeju Petrovu (Петров Сергей Леонтьевич), vietējās bibliotēkas vadītāju un vēl pāris ar kultūras nozari saistītiem cilvēkiem. Īpaši atmiņā palikusi Novikovskas vidusskolas (Новиковская средняя школа) bijusī direktore Marija Siņavska (Синявская Мария Алексеевна). Tieši ar viņu izveidojās vislabākais kontakts šīs kundzes nevilnotā sirsniņuma un ieinteresētības dēļ. Iespējams, arī tādēļ, ka esam saistīti profesionāli: ekspedīcijas dalībniece Laura Zeime ilgus gadus strādājusi par matemātikas skolotāju, pedagoģe bijusi arī Lija Ābele, savukārt Jānis Ābele ir Latvijas Lauksaimniecības universitātes (LLU) Ekonomikas un sabiedrības attīstības fakultātes (ESAF) Sociālo un humanitāro zinātņu institūta asociētais profesors (emeritus). Arī šo rindu autorei skolas dzīve un viss ar to saistītais nav gluži svešs.

Mēs, ekspedīcijas dalībnieki, braucām mikroautobusā, bet mūsu sagaidītāji – ar automašīnu lada jeb veco, labo žiguli. Braucdami caur pilsētu, pa autobusa logu vērojām ainavu, kas nedz īpaši pārsteidza, nedz arī kam konkrētam lika pievērst pastiprinātu uzmanību. Vispirms devāmies uz Tomskas apgabala Asinas rajona Novikovsku, uz administrācijas ēku. Tā pamānāma pa gabalu; uz iestādes jumta lepni plīvo Krievijas Federācijas karogs, savukārt administrācijas ēkas priekšā rūpīgu roku iekoptas puķu dobes. Vienā no ēkas sāniem ir atsevišķa ieeja – tur atrodas veikals "Asorti", kuŗā pārdod gan pārtiku, gan saimniecības preces. Attiecībā uz tirdzniecības vietām Sibīrijā

prātā palikusi kāda maza epizode. Bija doma iegādāties kādu šim apgabalam raksturīgu puķu sēklas, ko uzdāvināt ģimenes draugiem, kam Grobiņā pieder skaists dārzs, kā arī Krievijas Federācijas atlantu, lai varētu aplūkot vietas, kur sanācis viesoties. Taču – nekā. Ekspedīcijas laikā iegriezos vairākos veikalos, ar īpašu neatlaidību šīs abas lietas meklēju Tomskā, bet bez panākumiem. Droši vien lasītājs rauks pieri un brīnīsies, jo Sibīrijas

jušies ap administrācijas ēku, klusiņām jautājām par labierīcībām. Mūs ielaida nevis ēkā, bet gan norādīja uz klaju lauku, respektīvi, līdz sirsniņmājai jāiet pa koka laipiņu. Pēcāk priecājamies, ka, iespējams, ciemiņiem par godu tur bija nolikts tualetes papīrs, taču nomazgāt rokas, ko daudziem no mums bērniībā mācīja vecāki, nevarējām, jo nebija – kur. Tie, protams, bija smieklīgi sīkumi, salīdzinot ar piedzīvojumiem, kas šai dienā mums tika

rijas laukiem. Izrādās, 1961. gada 19. oktobrī šai ēkā tika atklāta jauna mācību iestāde – Novikovskas vidusskola, kuru savām rokām iekārtojuši toreizējie audzēkņi un skolotāji. Pieejot tuvāk, redzam, ka mūs, sastājušas uz mācību iestādes kāpnītēm, jau gaida dažas pedagoģes. Pēc sasveicināšanās izskan jautājums, vai vēlamies ienākt. Protams, kā gan citādi! "Skola ir svēta lieta," krieviski nosaka profesors Jānis Ābele. Bijusī direktore Siņavska kun-

goģem par prieku sākam spēlēt skolotājos un skolēnos. Pieļauju, viņam tas bija liels uzjautrinājums, kad mēs kopā ar Jāni Ābeli apsēdāmies pirmajā solā, tēlodami pirmklasniekus. Kāds cits no ekspedīcijas dalībniekiem uz tāfeles rakstīja algebras formulu, ko pēc daudziem gadiem vēl spēja atcerēties, bet Laura Zeime, pamanīdama kļūdiņu, to izlaboja un ielika atzīmi! Teicamu, jo citāda mums nepiestāv!

Savukārt skolas sporta zāle lika apžilbt acīm. Tās grīda nokrāsota raibu raiba, taču tā droši vien ir vajadzīgs. Vēl no mācību iestādes apmeklējuma atmiņā palicis vēstures kabinets, kur pie tāfeles ar magnētiņu pielīmēta Krievijas Federācijas prezidenta Vladimira Putina ģimete, un himnas vārdi, kas piesprausti pie koridora sienas pavisam netālu no vidusskolas kabineta durvīm. Doma esot tāda, ka grēkāzīm, kurš izsaukts pie direktora, ir iespēja, gaidot savu kārtu, pamācīties tekstu. Atzīstos, ka tiešām nesapratu, vai tas bija joks vai arī domāts nopietni, taču nav apšaubāms, ka savas valsts himnas vārdi ir jāprot katram tās iedzīvotājam.

Svetlij

Pēc sirsniņās un priekpilnās viesošanās vidusskolā devāmies tālāk. Atvadas no viesmīlīgajiem pedagoģiem, īpaši Marijas Siņavska, izvērtās emocionālas. Bijusī direktore apgalvoja, ka šī diena viņai izvērtusies par istu pasaku

Ak, šis darbīgais augusta vidus! Šāds skats paveras, stāvot pie Novikovskas ciema padomes ēkas

Šī raksta autore kopā ar profesoru Dr. agr. Jāni Ābeli Novikovskas vidusskolā

Pensionētā matemātikas skolotāja Laura Zeime (sēž), kuŗa dzimusi Liepājas apriņķī un uz Sibīriju tika izsūtīta 1941.gada 14.jūnijā, un Marija Siņavska, kuŗa par Novikovskas vidusskolas direktori nostrādājusi 31 gadu un ir pedagoģiskā darba veterāne

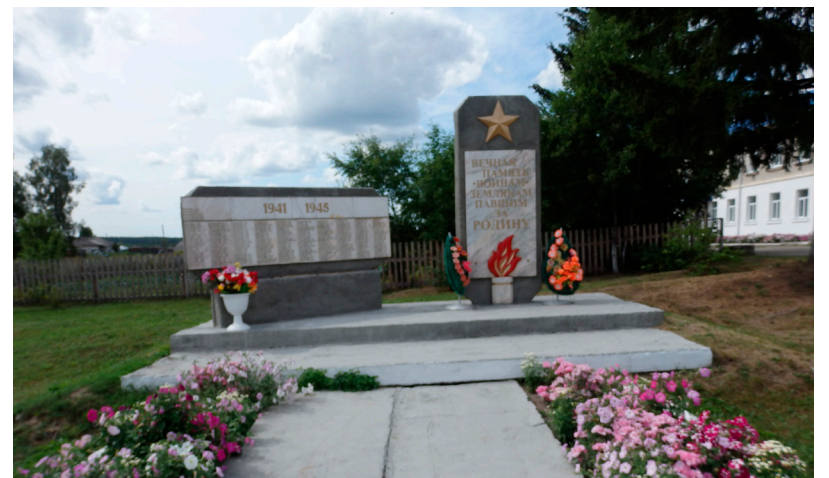
ģeogrāfisko karti var nopirkt Latvijas grāmatnīcās, piemēram, karšu veikalā "Jaņa Sēta", Rīgā. Pareizi – var, taču tur tā maksā zirga naudu.

Jautrība sākās, kad, pagrozī-

iecerēti.

Novikovskas vidusskola

Apskatījuši administrācijas ēku (gan tikai no ārpusē), pārgājām ceļa pretējā pusē, kur slejas balts divstāvu nams, ļoti netipisks Sibi-

Piemīņas vieta Otrajā pasaules karā bojā gājušajiem pie Novikovskas vidusskolas

dze stāsta, ka iepriekšējos gados šeit mācījušies pat 600 audzēkņi, bet mūsdienās vien 130. Tas tāpēc, ka daudzi šo ciemu ir pametuši un pārcēlušies dzīvot citur – kādā no lielajām Krievijas Federācijas pilsētām, bet daži pat ārpus valsts. Skolai piederējis arī internāts, kur apmetušies bērni no tālākajiem ciemiem. Labajos gados, kad skolēnu bijis daudz, tas bija pārpildīts; internātā dzīvojuši 240 audzēkņi!

Ienākot mācību iestādē, mūs burtiski pārsteidz tīrība un perfektā kārtība. Klases nesēn izremontētas, tagad ir gaišas un ļoti mājīgas. Tāpat arī koridori. Katrā klases telpā pie sienas piekārts kas līdzīgs sienas avīzei, precīzāk, liels plakāts ar nosaukumu "Klases stūritis", kur lasāms par konkrētās klases audzēkņu sasniegumiem mācībās un sportā. Tas izveidots ar lielu rūpību, un ir ļoti pārskatāms.

Par jauko uzņemšanu un iespēju pabūt šai skolā esam tāda sajūsmā, ka paši vietējām peda-

jautro un ieinteresēto ciemiņu dēļ. Uztverām to kā komplimentu, apzinoties, ka negaidītas tikšanās un jaunas iepazīšanās ar labiem cilvēkiem ir Dieva dāvana.

Ekspedīcijas nākamais mērķis bija Tomskas apgabala Asinas rajona ciems Svetlij (Светлый), kur savulaik dzīvojis Gunāra Opmaņa onkulis Vilnis. Tika uzmeklēta viņam piederējusi māja, kas, kā par brīnumu, atradās labā stāvoklī. Tas tāpēc, ka šai namā vēl aizvien dzīvo cilvēki. Nedaudz parunājušies, dodamies tālāk. Paliēc sveika, Novikovska un Svetlij! Ar Dievu!

Raksta autore pateicas Jūrmalas pilsētas Domei par iespēju strādāt Dubultu Rakstnieku namā, kur tapusi šī publikācija, kā arī Rīgas Tehniskās universitātes E-studiju tehnoloģiju un humanitāro zinātņu fakultātei, īpaši dekānei Marinai Platonovai. Bez RTU atbalsta raksta autorei doties ekspedīcijā nebūtu iespējams.

(Turpmāk vēl.)

MŪSU LAIKAM ŠOGAD – 70!

Laiiks

N. 1. Tuesday - November 8th
LATVIAN WEEKLY "LAIKS" (TIME)
Helmars Rudzitis, Publisher.
 Editorial and Business Office
 6643 Bergen Place, Brooklyn 20, N. Y.
 Phone TErrace 6-6382.
Subscription Rates. USA, Canada & elsewhere
 3 months — \$3.00, 6 months — \$6.00, 1 year — \$11.00.
Advertising rates on application.

L A T V I E Š U L A I K R A K S T S A M Ē R I K Ā

„Sauls josta” uz ASV un Latviju

Austrālijas latviešu jauniešu deju un dziesmu ansamblis „Sauls josta” 17. maijā izlidos uz ASV, lai uzsāktu sesto pārvērtības turneju. Pirmā izrāde notiks 19. maijā Sanfrancisko, pēc tam sekos uzstāšanās Ņiūdžersā, Mineapolē, Milvokos, Čikāgā, Kalamazū, Klivlandē, Torontā, Ročesterā, Bostonā, Ņujorkā, Priedainē un Vašingtonā. Pēc tam ansamblis izlidos uz Latviju, kur uzstāsies Dzintaros, Jelgavā, Liepājā, Talsos, Siguldā, Valmierā un Dziesmu svētku ietvaros rīkoto deju svētku otrā programmā, kur dejas Skaidrites Darius choreografēto „Alku deju” un Zigurda Miezīša „Taču Jāņdeju”.

Rīgas vidusskolēni dzied Anglijā

Jāzepa Mediņa mūzikas vidusskolas koris nesen viesojās Anglijā un diriģentu Jāņa Lindberga un Andra Pundura vadībā sniedza koncertus Londonā, Porčesterā, atzīmējot plkv. O. Kalpaka un Latviešu leģiona sarīkojumu. Koris deva koncertus arī Bradfordas divās Londonas baznīcās. *rd*

Grāmata par Baltijas valstīm un Molotova-Ribentropa paktu

Lewis universitātes starptautisko tiesību prof. emer. Izidors Vizulis sarakstījis grāmatu *The Molotov-Ribentrop Pact of 1939. The Baltic Case*. To publicējusi izdevniecība Praeger Publishers, A Division of Greenwood Press, Inc., 88 Post Road West, P.O. 80x 5007, Westport, CT 06881. Šajā grāmatā prof. Vizulis, kas ir apbalvots ar *Award for Scholarly Achievements*, apskata pakta vēsturisko aizmuguri, tā pašreizējās sekas un kā ar tām jācinās. *rcj.* (1990)

Latvijā atzīmē Leģionāru dienu

Brāļu kapos 16. martā pilnīgi atklāti tika atzīmēta Leģiona pieņemšanas diena. Desmiti tūkstoši leģionāru sirmgalvju, viņu draugi, radnieki, visi, kam tuva Latvijas tālaika vēsture, atcerējās Leģiona tapšanas laiku un ar to saistītos notikumus. Leģiona dienu atzīmēja arī Liepājā, Jelgavā un citās Latvijas pilsētās. (L. J. 20. martā)

Gorbačovs norāj igauņus

3. aprīļa vakarā Gorbačovs piezvanījās Igaunijas prezidentam Ritelam un to ļoti dusmīgi rājis

par Igaunijas parlamenta lēmumu, ka padomju konstitūcija nav vairs spēkā Igaunijas teritorijā un ka Igaunija uzsāk pakāpenisku atdalīšanos no Padomju Savienības. Gorbačovs pieprasījis, lai Ritels ierodas pie viņa Maskavā vēl tajā pašā nedēļā. Pret Igauniju viņi pielietošot tos pašus soļus, ko tagad pielietojoņot Lietuvā. *rd*

LTF lūdz pasaules valdību palīdzību

Latvijas Tautas fronte publicējusi uzsaukumu, kurā lūdz pasaules demokrātisko valdību noteiktu un ietekmīgu palīdzību. Demokrātisko nāciju vairākums nekad nav atzinis Igaunijas, Latvijas un Lietuvas piespiedu inkorporāciju Padomju Savienībā 1940. gadā. Šodien mēs esam liecinieki Lietuvas varonīgajām pūlēm atgūt pašnoteikšanos un neatkarību, teikts uzsaukumā. Tālāk uzsaukumā ir pieminēts Maskavas “nervu karš” pret Lietuvu. Latvijas un Igaunijas sekošana Lietuvas pēdās padarīs situāciju vēl eksplozīvāku. Uzsaukumā demokrātiskās nācijas lūgtas nepamest Baltijas valstis Padomju Savienības varā. Tā nekad pati nav aizgājusi no okupētām teritorijām. Demokrātiskām nācijām jāizdara saimnieciskais un diplomātiskais spiediens pret Maskavu, lai tā sāktu sarunas ar Lietuvu. Uzsaukumu ir parakstījis LTF priekšsēdis Dainis Ivāns un viņa vietnieks Ivars Godmanis. *rd* (1990)

Egilu Levitu neielaiž Latvijā

Starptautisko tiesību speciālists, zinātnieks Egils Levits, kas dzīvo Rietumvācijā, 30. aprīlī rītā ielidoja Rīgā no Stokholmas ar SAS lidmašīnu un pasēs kontrolē uzrādīja viņam 11. aprīlī izdoto padomju vīzu. Tur viņam paziņots, ka pienākusi telegramma no Maskavas ar aizliegumu viņam atrasties Padomju Savienībā. Latvijā viņu neielaida. Neielaišanas iemesls nav dots. Viņš bija spiests lidot tālāk uz Rietumvāciju, ziņo LTF informācijas nodaļa. Egils Levits ir lasījis Latvijā lekcijas par Latvijas tiesību starptautisko stāvokli un devis padomus LTF šajā jautājumā. *rd*

Ziņas no Latvijas

* 7. maijā Latvijas Augstākā Padome ievēlēja Ivaru Godmani par ministru prezidentu un Ilmāru Bišeru par ministru prezidenta vietnieku. Viņi abi ir Latvijas Universitātes mācībspēki.

Par I. Godmani balsoja 131 deputāts, 46 balsoja pret un 6 atturējās. Arī I. Bišers ieguva 131 balsi, 48 balsoja pret un astoņi atturējās.

* Padomju Savienības valdības oficiālais runasvīrs Gerasimovs paskaidrojis, ka LKP 1. sekretāra A. Rubika agrāk teiktais un TASS pārņemtais par to, ka itkā Gorbačovs draudējis ar represijām, nav oficiāla ziņa.

* Latvijas AP priekšsēdētājs Anatolijs Gorbunovs 7. maijā televīzijas runā aicināja Kremli uz sarunām, lai salīdzinātu dažādos uzskatus un argumentus bez draudiem. Tani pašā laikā Interfrontes vadītājs A. Aleksejevs pārējoja ekonomisko blokādi un paziņoja, ka darbaļaužu savienība, kas pārstāvēt 140 000 strādniekus, 15. maijā rīkošot streiku, lai protestētu pret neatkarības atjaunošanu.

* 9. maijā pilsētas ielās Rīgā notika liela padomju armijas uzvaras parāde. Uzvaras laukumā uzstājās Latvijas neatkarības pretinieki, kas runāja krieviski. *rd*

Latvija atjaunos latu

Latvijas tautsaimnieki dienu pēc neatkarības pasludināšanas publicēja plānus par starptautiski atzītas valūtas izveidošanu. Šās valūtas naudas vienību sauks par latu. Ir nodibināts Latvijas fonds, kas izdos vērtspapirus un izlozes biļetes 11 miljonu dolaru vērtībā, ko pārdos ārzemēs, lai varētu iespiest jauno naudu, ziņoja *Associated Press* 5. maijā no Rīgas.

Neatkarības deklarācijas izstrāde

Jau neilgi pirms AP vēlēšanām 1990. gada martā LTF vadība apsvēra nepieciešamību laikus sagatavot to dokumentu projektu, kas LTF uzvaras gadījumā būtu jāpieņem nākamajai AP. Sagatavot Latvijas neatkarības pasludināšanas dokumenta vadlīnijas uzņēmās Egils Levits. 1990. gada 22. martā jaunievelētā deputāta Rolanda Rikarda dzīvoklī notika sanāksme, kurā piedalījās Egils Levits, Vilnis Eglājs, Valdis Birkavs, Romāns Apsītis, Rolands Rikards. Nākamajā dienā, ņemot vērā savas iepriekšējās iestrādes un sanāksmes rezultātus, Egils Levits izstrādāja dokumentu, kas kļuva par topošās deklarācijas “mugurkaulu”. LTF valde izveidoja valsts tiesisko jautājumu darba grupu, kurā piedalījās Romāns Apsītis, Vilnis Eglājs, Aivars Endziņš, Tālav Jundzis, Andrejs Krastiņš, Rolands Rikards un Ilmārs Bišers. Darba grupa, iesaistoties E. Levitam, kā arī Edgaram Melķisim un Gunāram Kusiņam, precizēja

deklarācijas tekstu. Turpmākajās nedēļās deklarācijas tekstu apsprieda arī LTF frakcija un līdz 28. aprīlim vienojās par galvenajām pamatnostādņiem un formulējumiem. Tika nolemts paredzēt pārejas periodu Latvijas Republikas valsts varas *de facto* atjaunošanai. Vienprātīgu atbalstu deklarācijas pieņemšanai puda vairāk nekā astoņi tūkstoši visu līmeņu ievēlēto tautas deputātu, kas 1990. gada 21. aprīlī bija pulcējušies Rīgā, Daugavas stadionā. (1990)

Pēc pozitīvā balsojuma 4. maijā deputāti tika ar gavilēm un lielu sajūsmu sagaidīti Jēkaba ielā

Redakcijas piezīme. Deklarāciju pieņēma LPSR Augstākā Padome, kurā 1990. gada vēlēšanās bija ievēlēts 201 deputāts. Lai likumdevēji pieņemtu deklarāciju „Par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu”, bija nepieciešams 2/3 no deputātu skaita atbalsts jeb 134 balsis. Ar 138 balsīm „par”, 0 „pret” (deklarāciju neatbalstošie deputāti balsojumā nepiedalījās) un 1 „atturas” Augstākā Padome to pieņēma.

ALA kongress Latvijas neatkarības atjaunošanas laikā

ALA kongress Sanfrancisko, 4. maijā, sākās sasprindzinājumā, no stundas uz stundu sekojot jaunievelētās Latvijas Augstākās Padomes sesijas gaitai. A. Gorbunovs bija jau ievēlēts par priekšsēdētāju ar 153 balsīm „par”, D. Ivāns, viņa vietnieks, saņēma 138 balsis. Tas nozīmēja, ka Latvijas AP pietiek balsu, lai deklarētu Latvijas neatkarības atjaunošanu, kā to bija plānojuši LTF deputātu frakcija. Ziņa par notikušo pienāca ALA kongresā pēc tam, kad valdes priekšsēdis V. Pavlovskis bija atklājis kongresu. Pēc priekšsēža paziņojuma kongresa delegāti piecēlās kājās un ilgi aplaudēja. Neatkarības atjaunošanas sākumu svinēja vakariņu laikā, delegātiem nodziedot “Nevis slinkojot un pūstot”, pēc sadošanās rokās lielā aplī ar “Daugav” abas malas”, un visbeidzot paceļot un saskandinot glāzes ar vīnu.

Nikolajs Kalniņš Vai pasaulē jauns valdnieks dzims

*Vai pasaulē jauns valdnieks dzims
 Bez iekāres, bez nauda,
 Kam apkārt kaŗa trokšņi rimst,
 Kas atbrīvos no spaida? –
 Jau ilgi tādu gaida!
 Šī cerība kā zāle līms,
 Kad asa izkaptis skraida,
 Vēl valdnieks melu jūrā grimst,
 Ar tankiem tautas baida,
 Kaut paslēpies aiz smaida.
 Tas nav viltus,
 Tā nav vara,
 Kas starp tautām uzceļ tiltus;
 Tam ir jābūt liela gara,
 Pasauli kas jaunū dara!*

Neatkarības diena Rīgā un Sanfrancisko

Rīgas vecpilsētas ielas bija pilnas ar jūsmīgiem ļaužu pulkiem, kas dziedāja “Dievs, svēti Latviju”. Deputāti, nākdami no Saeimas nama pēc balsošanas, gāja starp šiem ļaudīm, kas viņus apsveica. Pēc tam vakarā desmitiem tūkstošu cilvēku pulcējās ar karogiem Daugavmalā. Cilvēki dejojā ielās, un naksnīgās debesis laistījās svētku raķešu ugunīs. Sanfrancisko, ALA kongresa vietā, notika preses konference ar amerikāņu televīzijas un preses piedalīšanos. ALA priekšsēdis V. Pavlovskis teica: “Prezident Buš, nolasiēt no manām lūpām un saprotiet: brīva Lietuva, Igaunija un Latvija dos stabilitāti Eiropā. Šīs trīs saimnieciski attīstītās nācijas palīdzēs ar tirdzniecību Padomju Savienības “perestroikai” vairāk nekā trīs naidīgas, okupētas kolonijas.” Četru ALA pārstāvju delegācija pēc pāris dienām dodas uz Rīgu, lai palīdzētu jaunajai valdībai izstrādāt saimnieciskos plānus. Tani pašā laikā Interfronte draud ar protesta streiku 15. maijā. Tā prasišot, lai Gorbačovs pārņem tiešu varu Latvijā. Maskavas varas atbalstītājs A. Rubiks jau brīdināja, ka neatkarības pasludināšana izraisīs nemierus. (Pēc šiem vārdiem viņš izgāja no Saeimas zāles.) *rd.*

Baltie Freedom Day rezolūcija

Apvienotā baltiešu komiteja ziņo, ka Kongresa locekļi Ritters un Hertels ir iesnieguši rezolūciju Tautas vietnieku namā, pasludinot 14. jūniju kā *Baltie Freedom Day*. Lai rezolūciju apstiprinātu, ir nepieciešams savākt 218 Kongresa locekļu parakstus. Šī rezolūcija ir ļoti svarīga sakarā ar pēdējā gada notikumiem Baltijas valstīs.

ILZE un LAURIS CEKUĻI

Šovasar no 26. jūlija līdz 2. augustam uz Maltas 3x3 Latgalē aicinām mēs – Cekuļu ģimene! Pirms diviem gadiem vadījām saietu Krāslavā, tātad šis mums

Maltas pagasts, uz kuŗieni šogad aicinām trīsreiztrīsniekus, atrodas Rēzeknes novada dienvidos, kur robežojas ar Silmalas un Lūznavas pagastiem,

Te viss notiek!

Tomēr pirmais iespaids, ka Malta ir vien necils ciems Latgalē, nepilnas pusstundas braucienā no Rēzeknes, ir maldīgs. Kāpēc? Tāpēc, ka Latgales vietējo ļaužu pretimnākšana aizvedīs visu Malta 3x3 ceļojumā uz nākotni! Tieši Malta vidusskolā un jaunajā modernajā daudzfunkcionālajā kompleksā, kas, starp citu, pirms dažiem gadiem saņēmis arī Gada būves titulu, notiks 3x3 saiets. Te mājō arī rotkaļu studija "Dzeļi", kas Latvijā ir vienīgā šāda veida mākslas studija ar 10 labiekārtotām darba vietām visiem, kuŗi vēlas apgūt seno rotkaļšanas māku. Milzīgajā kompleksā visiem trīsreiztrīsniekiem būs iespēja iedzīvoties kopmītņū un klašu telpās un justies kā mājās veselu nedēļu.

Saieta ikdienu Malta 3x3 piepildīs latgaliska dziedāšana, podniecība, arī rotkaļšana, kas šoreiz saietā būs pārstāvēta pat vairākās rotkaļšanas ievirzēs Piedzīvosim gan tradicionālās 3x3 ievirzes, kur apgūt ādas apavu darināšanu, līnu kreķļu šūšanu, gan arī stiprināsim vīrišķo un sievišķo spēku attiecīgi vīru un sievu ievirzēs, kas notiks atsevišķi Jāņā un

Ineses Krūmiņu vadībā. Mazie bērni dosies dabā un iepazīs folkloru, bet lielākie, kas vecāki par 7 gadiem, varēs iziet Vilku mācību vai izvēlēties mākslas

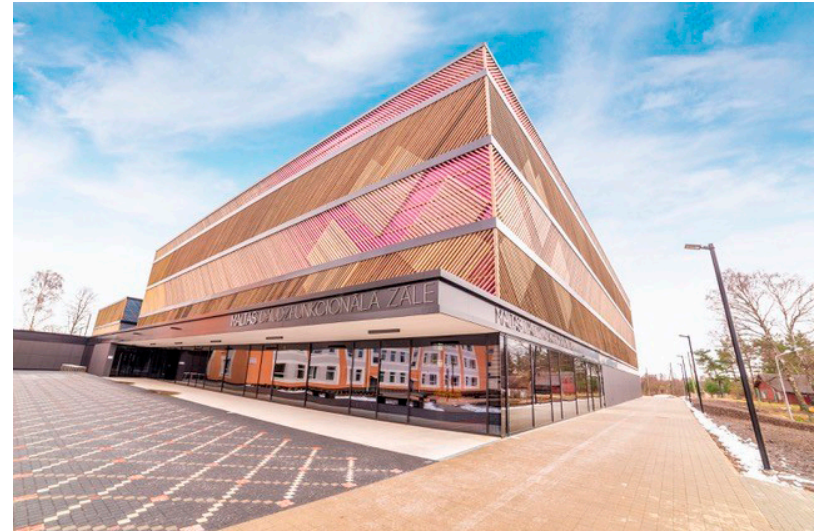
pieteikties līdz 1. maijam pie Līgas Rupertes, e-pasts liga3x3@iserv.net, 2141 Brunsink N.E., Grand Rapids, MI 49503, USA, tel. (616)456-

Maltas 3x3 vadītāji Ilze un Lauris Cekuļi

būs jau otrais Latgales saiets. Kāpēc atgriežamies? Iemesls tam ir pirmām kārtām Latgales viesmīlība un atvērtība. Te jūtamies labi, kā starp savējiem. Jā, reizēm šķiet: ui, Latgale, tas ir tik tālu! Bet patiesībā taču Rēzekne no Rīgas nav daudz tālāk nekā Liepāja! Un nekur citur tik ļoti nedaudzina un netur godā un cieņā savas tradīcijas – valodu, kultūru.

kā arī Mākoņkalna, Pušas un Feimaņu pagastiem. Malta pagasta "Dzyndrās" darbojas Aivara un Vēsmas Ušpeļu keramikas darbnīca "Malny wylky", bet vietējās zemnieku saimniecības galvenokārt specializējas augkopībā – graudaugu, kartupeļu un daudzgadīgo zālāju audzēšanā, lopkopībā – liellopu, cūku, aitu un zirgu audzēšanā, putnkopībā, kā arī bišķopībā.

Maltas Daudzfunkcionālā zāle

vai sportiskas nodarbes. Savukārt jauniešiem no 14 gadu vecuma piedāvājumā būs gan politika, gan mūzicēšana, gan improvizēšana un citas ievirzes.

Ik vakaru 3x3 diena noslēgsies ar vienojošu pasākumu, ar priekšnesumiem, dančiem un nikšanu dziesmā un jokiem pie kopēja galda. Bet tie, kam uz jokiem prāts mazāk nesas, bet kājas no dančiem nogurušas, nakts sarunās Jolantas un Anša Bogustova vadībā varēs noskaidrot, iepazīt un aprunāties par to, kas Latgalē aktuāls tieši tagad. Katram būs iespēja arī izpausties uz skatuves Brīvā mikrofonā koncertā, bet Daudzinājumā, kas ir senču rituāls, vairosim labo.

Malta 3x3 saieta vadmotīvs būs BALTS. Mazgāsimies balti, tērpsimies baltā, vairosim sevi baltas domas un jūtas!

Ārzemju dalībniekus lūdzam

8023. Dalības maksa ir \$350. – personai, nepārsniedzot \$800. – kodolģimenei; jeb 320 eiro. – personai, nepārsniedzot 720, – eiro kodolģimenei. Bērniem no 2 līdz 6 gadiem pusceņa, līdz diviem gadiem – par brīvu.

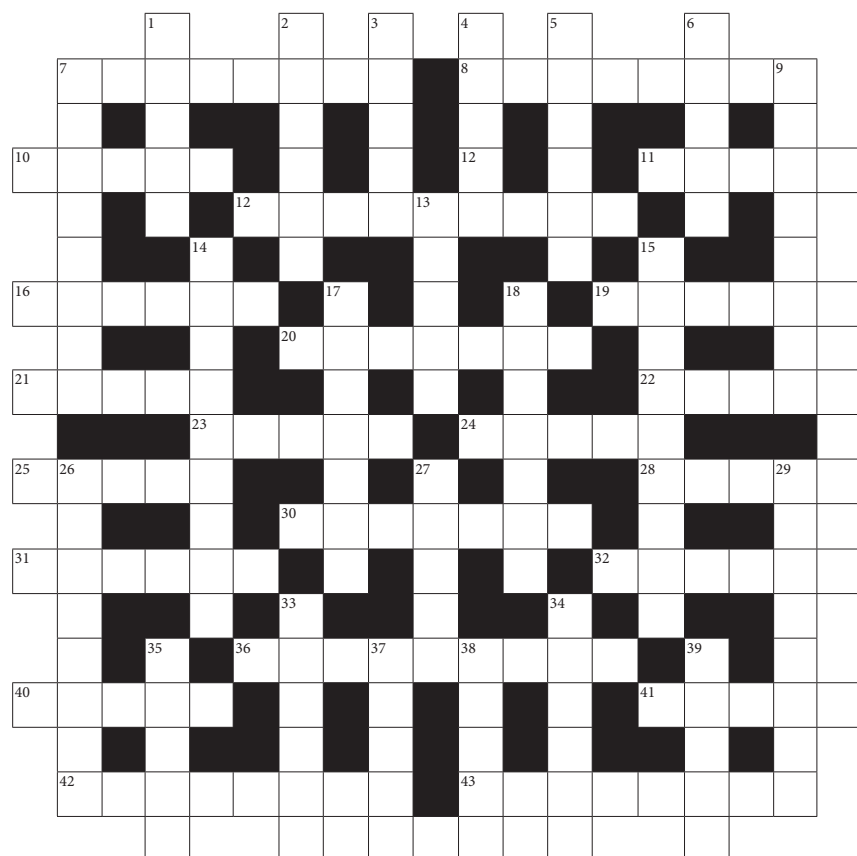
Interesentus, kuŗi dzīvo Latvijā, aicinām pieteikties, sūtīt motivācijas vēstuli pa pastu Ilzei un Laurim Cekuļiem (Bauskas iela 8-14, Rīga, LV – 1004) vai e-pastā maltas3x3@gmail.com. Motivācijas vēstulē jāpastāsta, kādēļ latvietība ir tev svarīga, kāpēc Tev un ģimenei ir svarīgi piedalīties šajā 3x3 saietā. Un ko tev nozīmē balts?

Dalībniekam no Latvijas maksa ir 150,- eiro, bet nepārsniedzot 480,- eiro kodolģimenei (vecākiem ar nepilngadīgajiem bērniem). Sikāka informācija par saietu sekos un būs atrodamā www.3x3.lv

Mīļi gaidīsim Latgalē!

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

KRUSTVĀRDU MĪKLA

sacīkšu laiva. 5. Maza auguma zirgs. 6. Lielbritānijas administratīvi politiskā sastāvdaļa. 7. Jūrmalas pilsētas daļa. 9. Sekrēts. 13. Amerikas Strauss. 14. Latviešu gleznotājs (1887-1977). 15. Z. Skujiņa romāns. 17. Dieviete skandināvu mitoloģijā. 18. Balandu dzimtas dārzeni. 26. Pantmērs. 27. Neuzņēmīgi pret infekcijas slimībām. 29. Amerikāņu rakstnieks (1903-1987). 33. Latviešu komponiste, pianiste (1902-1977). 34. Latviešu gleznotājs (1897-1975). 35. Fazānu apakšdzimtas putni. 37. Pilsēta Vācijā, pie Reinas. 38. Keramikas pudele. 39. Likteņlēmēja dievība senlatviešu mitoloģijā.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 40) atrisinājums

Līmeniski. 4. Geinsboro. 7. Lando. 8. Fraka. 9. Taleirāns. 10. Batika. 11. Ass. 13. Stends. 18. Kankāns. 21. Maroka. 23. Oforts. 24. Kito. 25. Alus. 26. Flauta. 28. Iprīts. 29. Andante. 34. Gravas. 35. Dao. 37. Tralis. 38. Akvarelis. 39. Ozols. 40. Timpu. 41. Akvanauti.

Stateniski. 1. Anketa. 2. Aborts. 3. Talmas. 4. Gotika. 5. Ofsets. 6. Skride. 12. Sika. 14. Kantons. 15. Anulēts. 16. Valle. 17. Mozus. 19. Kopra. 20. Stute. 22. „Aka”. 23. Osi. 27. Daka. 30. Krauze. 31. Dalasa. 32. Kristi. 33. Pikaps. 35. Drazas. 36. Operas.

Līmeniski. 7. Ievēlēti pārstāvji. 8. Angļu karavadonis (1599-1658). 10. Vertikāla celtnes daļa. 11. Dadži. 12. Pilsēta Spānijas austrumos. 16. Kāpostu dzimtas eļļa un lopbarības augs. 19. Lašu dzimtas zivs. 20. Latviešu rakstniece (1922-2013). 21. Izturīgs vilnas, kokvilnas vai zīda audums ar sīkām rievām. 22. Truls. 23. Veicīgs, žīgls. 24. Tēls V. Lača romānā „Zvejnieka dēls”. 25. Seno ķeltu dziesminieki. 28. Apdzīvota

vieta Gulbenes novadā. 30. Poligrafijas izstrādājums. 31. Mērkaķi. 32. Valsts Afrikas dienvidrietumos. 36. Novada centrs Vidzemē. 40. Amūras pieteka. 41. Ūdenī dzīvojoši tārpi. 42. Sodīšanas ierīces viduslaikos. 43. Čaulas, kuŗās iepilda zāles ar nepatīkamu garšu.

Stateniski. 1. Viegglās kavalērijas karavīri cariskās Krievijas armijā. 2. Vājas. 3. Igaņu rakstnieks (1865-1933). 4. Gara, šaura

LIKTEŅDĀRZS

Uz salas Daugavā pie Kokneses top Likteņdārzs – gaišas atceres vieta, kur svinēt latviešu tautas izturību un spēku. Tas ir arī Tavas ģimenes un dzimtas Likteņdārzs, veltīts visiem latviešiem, kas 20. gadsimtā gājuši bojā vai cietuši svešu varu dēļ.

Likteņdārzs top kopdarbībā un par ziedojumiem, tā atbalstītāju skaits jau pārsniedz 500 tūkstošus.

Mūsu nākamais lielais kopdarbs – uzcelt Saieta namu!

Palīdz! Ziedo!

Nodibinājums "Kokneses fonds"
Adrese: Lāčplēša iela 75B, Rīga, LV-1011, Latvija
info@koknesesfonds.lv

Ziedojumiem EUR:

AS "Citadele banka"

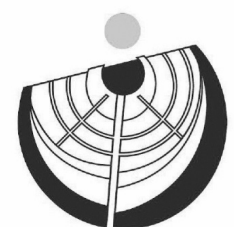
Konts: LV94PARX0015211160001
SWIFT: PARXLV22

Starpniekbanka ziedojumiem USD:

USA CITIBANK, N.A., NEW YORK

Konts: 36392149
SWIFT/BIC: CITIUS33

Vairāk informācijas
www.liktenzarzs.lv

LIKTEŅDĀRZS

Kā šovasar Latvijā skoloja skolotājas (un skolotāju)

INGRĪDA ERDMANE

Esmu strādājusi par skolotāju savā vietējā Mineapoles un St. Paulas Latviešu skolā vairāk par desmit gadiem, un zinu, cik noderīgi ir jauni avoti, no kuriem smelties iedvesmu. To šovasar Latvijā ieguvu es, kā arī vēl seši citi skolotāji no ASV latviešu skolām, piedaloties Latviešu valodas aģentūras (LVA) rīkotajos diasporas skolotājuursos. Ik vasaru uz trim dienām sabrauc skolotāji no visas pasaules, no dažādām latviešu skolām un skoliņām, lai kopā mācītos no lektoriem, pedagogiem un citam no cita. Šogad kursi notika netālu no Talsiem, viesu namā "Kurzes rezidence", kur bija skolotāji no ASV, Kanadas, Austrālijas, Krievijas, pat Sibīrijas... un daudzām(!) Eiropas valstīm. ASV īpatsvars bija Austrumkrasta skolām – Jana Anča-Tetere, Ieva Kreichelta un Liene Kilgišova no Ņūdžersijas skolas, Aleksandrs Rozēns un Liene Vidze no Jonkeru skolas (Ņujorkā), Kristīne Vega no Ročesteras skolas (Ņujorkā), un es pati, Ingrida Erdmane, no Mineapoles – St. Paulas skolas (Minesotā).

Programmā bija gan izglītojošas uzrunas (piem., par lībiešiem Latvijā un latviešu folkloru), gan ļoti praktiskas nodarbības un piemēri, kā dažādi var palīdzēt

bērniem apgūt latviešu valodu, kad tā nav dzimtā vai apkārtējās vides valoda. Te varu pieminēt vienu lektoru, kas ir teātra režisors un māca arī drāmu kādā Rīgas vidusskolā. Viņš pamācīja, kā ar drāmu jeb teātri var stiprināt bērna saprašanu par izlasīto

Semināra programma bija ļoti blīva, lekcijas un nodarbības ilga no rīta līdz vakaram. Ārpus tām bija arī laiks ēdienreizēs un vakaros parunāties ar citiem skolotājiem. Pārrunas pie ēdienreizēm deva iespēju vairākkārt papildīt šķīvjus un bļodas ar ļoti gardi

lotāju atbalstam.

Latviešu valodas aģentūrai jāteic paldies par dāsno atbalstu, ko tā sniedz skolām ārpus Latvijas, gan rīkojot šos skolotāju kursus, gan atbalstot pašas skolas ar vērtīgiem mācību materiāliem. Kursus finansiāli atbalsta Latvijas

literātūru. Un, galvenais, tā veicina izrunu un runāšanas spējas, kā arī iemāca sadarboties ar klases biedriem, attīstot sociālās attiecības. Tas viss notiek kustoties, nevis sēžot pie galdiņa klases telpā.

sagatavotiem ēdieniem – zupām, salātiem, sautējumiem, ogu uzpūteniem... bads mums nu galīgi nedraudēja, drīzāk būtu bijis jāiekļauj kāda obligātā vingrošanas stunda! Pirmajā vakarā pēc intensīvās mācīšanās mūs iepriecināja Valdis un Rūta Muktupāveli, kas vadīja dažādu novadu tautas dziesmu kopdziedāšanu latvisku instrumentu pavadījumā. Otrajā vakarā mūs svaigā vasaras gaisā izveda Inese un Jānis Krūmiņš, kur kalniņā piedalījāmies senatnīgā Daudzinājumā un kopdziedāšanā ap ugunsgrūdu.

Ir pārsteidzoši, cik ļoti dažādas ir latviešu skoliņas! Dažas ir pavisam maziņas, pieci vai seši skolēni no dažām ģimenēm. Arī mērķi un "mācības" ļoti atšķiras. Daudzām skolām nav akadēmiska uzsvāra, bet drīzāk tāda kopā sanākšana un kopīga nodarbošanās vai latvisko gadskārtu svinēšana. Te gan jāsaprot, ka, salīdzinot ar citām pasaules zemēm, ASV latviešu skolas uzskata par ļoti nopietnām mācību ziņā. Tas ir, lielā mērā pateicoties trimdas laiku ieliktajiem pamatiem un ALAs Izglītības nozarei, kas veidojusi mācībvielas vadlīnijas un ļoti piestrādājusi skolu un sko-

valsts, tāpēc par piedalīšanos skolotājiem nav jāmaksā. Papildus ceļa naudas atbalstu no Latvijas Izglītības ministrijas ar ALAs starpniecību saņēma Mineapoles – St. Paulas, Ročesteras un Jonkeru skolas. Par to esam ļoti pateicīgi!

Kursi bija ļoti vērtīgi, tur iemācījāmies par jauniem paņēmieniem, piemēram, kā pārtaisīt parastu diktātu par "skrienošu diktātu". (Paskaidrojums: diktāta teksts pielikts pie tālākas sienas, un komandas dalībnieki pēc kārtas skrien izlasīt pa daļām, iegauvē, un atkal aizskrien nodiktēt savam "pierakstītājam" – tāpat paši izlasa, atceras, diktē un pieraksta. Pirmā komanda, kas pieraksta bez kļūdām, uzvar!).

Kursos arī parādīja, kur atrast tīmeklī dažādus uzdevumus un izglītojošas programmas un nodarbības skolēniem. Pieredzes apmaiņa ar citiem skolotājiem bija ļoti noderīga un veda uz pārdomām. Jaunās zināšanas un atklājumus nodevām tālāk arī saviem pārējiem vietējiem latviešu skolas skolotājiem, kad atsākām jauno mācību gadu septembrī.

Laikraksts

BRĪVĀ LATVIJA

JOPROJĀM INFORMĒ, IZGLĪTO, IZKLAIDĒ

Pasūtīniet digitālo laikrakstu ŠEIT:

www.brivalatvija.lv/abone-interneta

vai maksājiet bankā SIA VESTA-LK kontā:

AS SEB banka, kods UNLALV2X,

Konta nr.: LV80UNLA0050016243516

ar piezīmi "BL abon" un norādot vārdu, uzvārdu, e-pastu un mājas adresi

Ik nedēļu izlasīsiet Jums svarīgu informāciju labā latviešu valodā.

Abonementa maksa:

- par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
- par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
- 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

Par reklāmu un sludinājumiem sazinieties ar redakciju Rīgā, Ģertrūdes ielā 27, LV-1011, e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv, tālr.: +371 67326761 vai +371 29439423

www.facebook.com/@brivalatvija
[www.twitter.com @briva_latvija](https://www.twitter.com/@briva_latvija)

Mājaslapa:

www.brivalatvija.lv

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 eiro
par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.
- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: 0,60 eiro par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: **NB! 60 eiro**

Pasta adrese:

Ģertrūdes iela 27

Rīga, LV - 1011

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-13

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija: Ģertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011 (Darba laiks P.O.: 9-17, Pk.: 9-13)
Tāl. (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis (admin.)
Lilac Cottage, 18 Lauds Road, Crick Northants.
NN6 7TJ. Tāl. 01788823438, fakss 01788822441.
Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas; pieņem Rietumu abonementus, izņemot Vācijas un Zviedrijas.

ABONEMENTA MAKSA:

Brīvās Latvijas digitālo versiju varat pasūtīt tāpat kā līdz šim.

- par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
- par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
- 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

To varat izdarīt caur Brīvās Latvijas mājaslapu: <http://www.brivalatvija.lv/abone-interneta>.
Izdrukājot iespējama krāsaina versija.

Tiem Brīvās Latvijas lasītājiem, kuri tomēr vēlas lasīt avīzi drukātā versijā, piedāvājam pasūtīt Amerikas latviešu avīzi *Laiks* – tie paši 48 numuri gadā, 20 lappuses, to skaitā 8 lpp. tās pašas, kas kopš 2001. gada bijušas kopīgas abām avīzēm.

Iespēja saņemt *Laiku* pa gaisa pastu no ASV.
• par 6 mēn. – EUR 186
• pa parasto pastu no Latvijas – 6 mēn. EUR 86

Ik gadu dāvanā – *Laika* Mākslas kalendārs!

Samaksa: naudu ieskaitot SIA VESTA-LK kontā: AS SEB banka, kods UNLALV2X, nr.: LV80UNLA0050016243516, ar piezīmi LAIKS un norādot vārdu, uzvārdu un adresi.

Latviešu organizāciju un **privātie sludinājumi** maksā EUR 6,- par 10 mm augstu vienslejiņā platumā aizņemtu telpu. **Sēru sludinājumi** (10,6 cm x 7 cm) EUR 60,-
Komerciālie sludinājumi EUR 12 par 1 slejas cm. **Atlaides atkārtotām reklāmām.**

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijās minēto faktu precizitāti atbild autors.

Lūdzam ziedojumus iemaksāt:
Biedrības Laiks-BL kontā – SEB Banka, nr.: LV60UNLA0050018705154, vai, sūtīt naudu vai čeku Brīvās Latvijas atbalstam mūsu pārstāvei Sarmītei Janovskis, Lilac Cottage, 18 Lauds Road, Crick, Northants, NN6 7TJ.

Aicinām atbalstīt virtuālo enciklopēdiju

Nekropole.info

arī materiāli, veicot mērķa ziedojumus.

Šis ir unikāls projekts, kuŗam nav analoga pasaulē. Mēs tveram pasaules aizejošo vēsturi, par centrālo asi, ap kuŗu viss griežas, liekot Latvijū.

Tas varbūt ir ambiciozi, bet – kuŗš gan darīs, ja ne mēs paši?!

[www.nekropole.info!](http://www.nekropole.info)

SPORTS

SPORTS

SPORTS

SPORTS

PORZIŅĪS GŪST 23 UN 32 PUNKTUS

Latvijas izlases basketbolists Kristaps Porziņģis Nacionālās basketbola asociācijas (NBA) spēlē guva 23 punktus Dalasas *Mavericks* komandas labā, tai ar rezultātu 108:100 pievienot Dāvja Bertāna pārstāvēto Vašingtonas *Wizards* vienību. Savukārt Rodions Kurucs palika bez punktiem, Bruklinas *Nets* sezonu uz sākot ar zaudējumu papildlaikā.

Bertāns pirmajā puslaikā reālizēja vienu tālmetienu, bet aizsardzībā spēlēja trešā numura pozīcijā, vairākās epizodēs sedzot mājinieku komandas zvaigzni Luku Dončiču. Tieši Dončiča individuālā meistarība ļāva *Mavericks* komandai trešajā ceturtdaļā jau sasniegt 20 punktu pārsvaru. Porziņģis bija otrais Dalasas komandas rezultatīvākais spēlētājs, 29:10 minūtēs sakrājot 23 punktus (4/9 divpunktu metienos, 3/7 trīspunktu metienos, 6/7 soda metienos), četras atlēkušās bumbas, divas rezultatīvas piespēles, pa bloķētam metienam un pārtvertai bumbai, kā arī četras kļūdas. Porziņģim esot laukumā, *Mavericks* pretinieku pieveica ar trīs punktu pārsvaru.

Dāvis Bertāns laukumā pavadīja 28:47 minūtes un atzīmējās ar septiņiem punktiem (0/2 divpunktu metienos, 2/6 trīspunktu metienos, 1/1 soda metienos), kā arī ar četrām atlēkušajām bumbām, vienu pārtvertu bumbu, vienu kļūdu un piecām piezīmēm. Minūtēs, kuŗas Bertāns aizvadīja laukumā, *Wizards* zaudēja ar -17. Savukārt Rodiona Kuruca pārstāvētā Bruklinas *Nets* komanda mājās spēja atgūties no pirmajā puslaikā iekrāta deficita, bet tomēr papildlaikā piekāpās Minesotas *Timberwolves* komandai - 126:127.

Nacionālās basketbola asociācijas (NBA) regulārā čempionāta jaunās sezonas trešajā spēlē Kristaps Porziņģis izcēlās ar 32 punktiem, taču viņa pārstāvētā Dalasas *Mavericks* vienība ar rezultātu 119:121 savā laukumā piekāpās Portlandas *Trail Blazers* vienībai. Porziņģis šajā spēlē laukumā pavadīja 34 minūtes, trāpīja septiņus soda metienus (7/10), astoņus divpunktu metienus (8/13) un trīs tālmetienus (3/10). Viņam arī deviņas atlēkušās bumbas, piecas piespēles, divi bloķēti metieni un četras piezīmes. Spēli Kristaps noslēdza ar +/- koeficientu -7.

BASKETBOLISTI TIEKAS AR AMERIKAS LATVIEŠIEM

Kristaps Porziņģis un Dāvis Bertāns 24. oktobrī aci pret aci tikās Nacionālās basketbola asociācijas (NBA) jaunās sezonas atklāšanas spēlē, kuŗa tika veltīta

Latvijas tematikai. Pēc spēles abi basketbolisti tikās ar vietējiem Amerikas latviešiem (*attēlā*).

Porziņģa pārstāvētā Dalasas *Mavericks* komanda savā laukumā ar 108:100 pieveica Bertāna pārstāvēto Vašingtonas *Wizards*. Spēli apmeklēja visai liels pulks Amerikas latviešu. Daļa no viņiem bija līdzī paņēmusi Latvijas karogus, gērbušies Latvijas basketbola izlases krekliņos un izkrāsojuši sejas sarkanbaltsarkanās krāsās. Gan Bertāns, gan Porziņģis kopīgi nofotografējās un atbildēja uz uzdotajiem jautājumiem. "Viennozīmīgi ir ļoti patīkami. Mēs esam no mazas valsts, bet cenšamies turēties kopā, un domāju, ka basketbols mūs vieno. Ir patīkami redzēt tik daudz cilvēku šeit," sacīja Bertāns. Uz spēli bija ieradies arī Ričmonds Vilde, kuŗš savulaik pārstāvējis Latvijas jauniešu izlases un 2015. gadā kandidēja uz vietu sastāvā Latvijas nacionālajā komandā. Tagad pazīstamā volejbolista Raimonda Vildes dēls dzīvo Dalasā.

RITVARS SUCHAREVS „PACEL” PIRMO VIETU

Latvijas svarcēlājs Ritvars Sucharevs Bukarestē triumfēja Eiropas junioru čempionātā, otro reizi karjērā tiekot pie šī goda. Sucharevs šajās sacensībās orientējās uz kopsummu 355 kilogrami, bet par pieciem kilogramiem vairāk bija gatavi pacelt tikai divi sportisti. Latvijas svarcēlājs raušanu iesāka ar 153, bet grūšanu ar 185 kilogramiem.

Ritvars Sucharevs
Foto: EPA/Scanpix/LETA

Sucharevs sākotnēji pirmajam mēģinājumam bija pieteicis 150 kilogramus, tomēr redzot pretinieku sniegumu, viņš pirmajā piegājienā izvēlējās celt 153 kilogramus, kas izdevās bez grūtībām. Otrajā piegājienā Sucharevs centās pacelt pa pieciem kilogramiem vairāk, tomēr sportists nespēja nofiksēt savu ķermeni, mēģinājumam netiekot ieskaitītam. Sucharevs trešajā piegājienā apliecināja favorita statusu, paceldams 158 kilogramus, kas deva pārliecinošu pirmo vietu raušanā. Grūšanā Sucharevs iesāka ar 185 kilogramiem, kuŗus pēc nelielas piepūles izdevās noturēt virs galvas. Tikpat lēnā un mierīgā manierē izdevās pacelt arī 190 kilogramus, bet pirms

trešā mēģinājuma Sucharevs jau bija drošs, ka viņš tiks kronēts par Eiropas junioru čempionu, summā sasniedzot 348 kg.

DAIĻSLIDOŠANA

Latvijas daiļslidotājs Deniss Vasiļjevs šajā nedēļas nogalē Kanadas pilsētā Kelounā izcīnīja piekto vietu Starptautiskās Slidošanas savienības (ISU) *Grand Prix* serijas otrajā posmā. Vasiļjeva sniegums šajā programmā tika novērtēts ar 84,01 punktu, kas viņam deva ceturto vietu.

Foto: Reuters/Scanpix/LETA

Izvēles programmā Vasiļjevs tika pie 143,39 punktiem, kas bija septītais labākais rezultāts. Par tehniskajiem elementiem viņš saņēma 63,31 punktu, bet par programmas komponentēm - 80,08 punktus. Summā Vasiļjevam bija 227,40 punkti un piektā vieta 12 sportistu konkurencē.

NAURIS MIEZIS IZVIRZĀS PRIEKŠGALĀ

Latvijas sportists Nauris Mieziš, kuŗš pārstāv *Rīga Ghetto Basket* komandu, Starptautiskās Basketbola federācijas (FIBA) 3x3 basketbola individuālajā rangā ieņēmis pirmo vietu, vēsti FIBA.

Nauris Mieziš
Foto: FIBA.com

Pasaules vadošā spēlētāja godu Mieziš izdevās ieņemt pēc nesen izcīnītas uzvaras Pasaules tūres pēdējā posmā - *Džidas Masters*. Tieši Mieziš ar lielisku caurgājienu guva uzvaru nesošo punktu. Mieziš šajā turnīrā izpelnījās vērtīgākā spēlētāja balvu, tādējādi viņš individuālajā rangā ieguva pietiekami daudz punktu, lai apsteigtu Serbijas basketbolistu Dušanu Bulutu. Trešo pozīciju ieņēma *Kārlis Lasmanis*, kuŗš šobrīd atlabst pēc potītes operācijas. Mieziš ieņēma pirmo vietu caurgājienos, bet otro - rezultatīvajās piespēlēs. Tāpat viņš ir ceturtais rezultatīvākais spēlētājs pasaules tūrē.

Mieziš 3x3 basketbola pasaulē lielāku atpazīstamību ieguva 2017. gadā, kad Latvijas izlase triumfēja Eiropas kausa izcīņā. Šajā turnīrā vērtīgākā spēlētāja balvu ieguva tieši Mieziš. Lasmaņa un Mieža sadarbība laukumā jau kādu laiku izpelnījies pasaules uzmanību. Mieziš ieguvis iesauku "Betmens", bet Lasmanis - "Robins", tāpēc abu duo

nereti tiek dēvēts par "Betmenu un Robinu".

TAKU SKRĒJĒJIEM SIRDIS UN KĀJAS NEPAGURST

Sekmēm bagātas bijušās sacensība Latvijas taku skrējējiem. Kamēr vieni startēja Kuŗšu kāpā un otri izmēģināja laimi Turcijas kalnos, vēl citi startēja Spānijā un Dalmācijā. Vislabākās sekmes bija *Ievai Upmacei-Grīviņai*, Spānijā uzvarot 106 kilometru *Ultra Trail Serra de Montsant* skrējienā (16:07:02) ar 4900 augstummetriem.

Katalonijas nacionālajā parkā "Serra de Montsant" taku skrējēji devās piecās dažāda gaŗuma trasēs. Plkst.8.30 garāko 106 kilometru distanci uzsāka 78 dalībnieki, no kuŗiem astoņas bija daiļā dzimuma pārstāves. Katalonijas kalnu takās Upmace-Grīviņa uzņēmas līderes pienākumus jau no pirmajiem kontrolpunktiem, sākot iekrāt pārsvaru pār tuvāko sekotāju. No nepilnām sešām minūtēm handikaps palielinājās trīskārtīgi, un finišā Ieva Upmace-Grīviņa ieradās pēc 16 stundām un 7 minūtēm, ierindojoties arī labāko desmitniekā starp vīriešiem. Ievas dzīvesdraugs *Pēteris Grīviņš* izcīnīja ceturto vietu, finiša līniju sasniedzot 13 stundās 28 minūtēs un 48 sekundēs (13:28:48), no uzvarētāja atpaliekot par nepilnu stundu (12:27:12). Kaut arī distances vidusdaļā latvietis turējās trešajā pozīcijā, to nācās atdot skrējējam, kuŗš sacensību noslēgumā izcīnīja otro vietu.

Lietuvas Kuŗšu kāpas 68 kilometru smilšu taku skrējienā no Nidas līdz Klaipēdai uzvarēja *Konstantīns Biktimirovs* - 5:46:51. Šogad Kuŗšu kāpā startēja seši duči Latvijas skrējēju, sacensoties ar 17 valstu pārstāvjiem.

Finišā par nepilnu kilometru tika apsteigts cits Latvijas pārstāvis - *Valdis Miezišs* (5:50:44), ar kuŗu nākamais uzvarētājs kopā skrēja pirmos 36 kilometrus. Abiem skrējējiem šis uzskatāms par panākumu, jo Valdis Miezišs

pērn ar līdzīgu rezultātu (5:56:45) ierindojās septītajā vietā. Starp astoņām sievietēm, kas veica 68 kilometrus no Kaļiņingradas pierobežas līdz Klaipēdas delfinārijam, trešo un ceturto vietu sadalīja limbažniece *Māra Braslava* (7:33:05) un *Lauma Čerņevska* (7:49:59), no vietējās uzvarētājas Monikas Miles atpaliekot aptuveni stundu (6:40:23).

47 kilometru skrējienā ceturto vietu izcīnīja *Līga Rusiņa* (4:38:32) no Sutriem, uzvarētājai zaudējot 14 minūtes. Vīru konkurencē ātrākie Latvijas skrējēji netika desmitniekā, taču divreiz isākajā 25 kilometru pārbaudījumā ceturto pozīciju ieņēma *Kalvis Alseika* (1:48:28) no Vērgales, bet *Ivita Šale* (2:17:45) un *Alise Kalniņa* (2:17:46) ar sekundes starpību noslēdza pirmo sešinieku, piekāpjoties Lietuvas, Kanadas un Polijas skrējējam. Savukārt *Artis Ķemeris* no Aizputes izcīnīja uzvaru 12 kilometru skrējienā (0:50:30), distanci veicot ar tempu 4:12 min/km. Sieviešu konkurencē ātrākā latvietē bija *Dārta Otmere* (1:04:22) no Rojas, ieņemot piekto vietu.

Grupa taku skrējēju piedalījās arī Pasaules tūres posmā *Cappadocia Ultra-Trail* Turcijā. 119 kilometru pamatdistancē ar 3700 augstummetriem devās alūksnieši *Roberts Sukonvs* un *Kristaps Pilskalns*, kuŗi apstājās sacensību pusceļā. Taču finišu nepilnā diennaktī izdevās sasniegt *Agrim Novikam* (23.21:23).

63 kilometru satelītdistancē ar 2000 augstummetriem 32. vietu izcīnīja pirmais Vilkaču maratona uzvarētājs *Dainis Limanāns* (7:06:46), no uzvarētāja atpaliekot par vairāk nekā stundu (5:50:46). Nepilnu stundu aiz ātrākā latvieša finišu sasniedza *Santa Žukovska* (7:58:39), izcīnot 15. vietu sieviešu lonkurencē.

Dalmācija Ultra Trail 118 km gaŗumā un 5160 augstummetru summā Chorvatijas takas pieveica šī gada 100 jūdžu Ledvilas skrējiena finišētājs Jānis Šnepste (17:51:47), ieņemot 23. vietu 118 finišējušo vidū.

P. KARLSONS

PAZIŅOJUMI

LATVIJA

Rīgas Evāņģēliskā draudzē, Metodistu baznīcā, Rīgā, Akas ielā 13, 10. novembrī, plkst. 13 (ar kafijas galdu un svētdienas skolu), 18. novembrī - Valsts svētku dievkalpojums, 8. decembrī plkst. 13 (ar kafijas galdu un svētdienas skolu).

VĀCIJA

Dievkalpojumi

Frankfurtē pie Mainas, Emmaus draudzes baznīcā, *Alt-Eschersheim* 22, Frankfurt-Eschersheim dievkalpojums 8. decembrī plkst.14. Dievkalpojums vadīs mācītājs Rolands Eimanis. Pēc dievkalpojuma - kopīgs kafijas un tējas galds Draudzes namā. Informācija par dievkalpojumiem atrodama arī Frankfurtes Latviešu biedrības mājaslapā: <http://frankfurteslatviesi.lv/dievkalpojumi>.

Annabergā, 53175 Bonn, Anna-

berger Str. 400, svētdien, 17. novembrī, plkst. 18, notiks Valsts svētku svinības. Svētkurī svētku sarīkojumā vadīs mācītājs Rolands Eimanis.

Oldenburgā, Ohmstedes baznīcas draudzes namā, *Butjadinger* Str. 59, 17. novembrī plkst. 11 dievkalpojums valsts svētku zīmē. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Dr. A. Rosenbergs. Pēc dievkalpojuma "Latviešu DP no metne Oldenburgā" - atskats un filma.

Sludinājumus un reklāmu laikrakstā iesniedz ērti arī no sava tālrunā!